

Samuelnê Buku Njamataña

Biŋ tanj kêsêp buku tonec naŋ, gêjac miŋ lau Israel nêŋ lêŋ sêwi têm gôliŋwaganja siŋ jaselom têm kinŋa. Lau têlêac sêjam gôliŋ lêŋ, tanj gêjam lau Israel ôkwi naŋ. êsêacnêŋ ɳaê gebe Samuel, tanj eŋ êsêacnêŋ gôliŋwaga ɳamataŋa naŋ, agêc Saul, tanj kêtû lau Israel nêŋ kiŋ ɳamataŋa naŋ, ma Dawid. Dawidnê biŋ kêsêp Samuel agêc Saul nêŋ miŋ ɳalêlôm. Dawid kêtû kiŋ atomgeŋ, mago tetu ênê lêŋ kain teŋ ɳagêdô to ênê gêŋsêga ɳamiŋ kêsêp Samuelnê buku ɳamataŋa gêwiŋ.

Buku tau ɳalôtêna kêtôm Biŋlênsêm Laŋwa ɳabuku minŋa ɳagêdô ɳalôtêna gebe Lau tanj sêsap Anôtô tōŋ naŋ, têtap moasiŋ sa, mago sec êôc êsêac, tanj taŋenpêc naŋ sa. Apômtaunê biŋ gêdêŋ dabunŋwaga Eli gêwa ɳalôtêna tonanj sa gebe “A  jatoc êsêac, tanj tetoc a  sa naŋ sa ma êsêac, tanj lan ŋ gelo a  naŋ, oc jalic êsêac amboac lau meloc” (2:30).

Lau sêlic Apômtau Anôtô kêtû lau Israel nêŋ kiŋ ɳanô (8:7), tec ɳac-keto-bukuwaga g  go gebe Israel embe sêjaliŋ nêŋ kiŋ teŋ sa, oc sêwi Anôtô siŋ me masi. Mago gêdêŋ tanj têtap nêŋ kiŋ sa naŋ, êsêac sêmasaŋ ɳagôliŋ towae tonec gebe kiŋ to lau samob sêso Anôtônê gôliŋ to m t c ɳalabu (2:7-10). ɳagôliŋ tonanj ejop gebe êmoasiŋ lau sauŋ to kap eŋ ma lau towae to lau ɳa ma  t m taugeŋ.

Elkana to n  g l ac semoa Silo

¹ Nac teñ gêmoa malac Ramataim. Eñ ñac Supña anja Epraim ñagamêj lôcña, nê ñaê Elkana. Eñ Jeroham latu, nañ Elihu latu, nañ Tohu latu, nañ Sup latu, êsêacnêj ñam gêc Epraimña. ² Eñ gêjam awê luagêc, teñ nê ñaê Hana ma teñ nê ñaê Penina. Penina kékôc gôlôac ma Hana eñ awê kapoac.

³ Nac tonaj anja nê malac kêpi gêja Silo kêtôm jalagen gebe etenj mec to êkêj da êndêj lau siñ undambêja nêj Apômtau. Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas têtu Anôtônê dabuñwaga anja tonaj. ⁴ Gêdêj bêc, tañ Elkana kékêj da nañ, eñ kékêj da ñagêdô-gêdô gêdêj Penina ma latuio to ñac. ⁵ Eñ têtac gêwiñ Hana, mago kékêj ñamêsm ñagêdô tagenjêj gêdêj eñ ñam gebe Apômtau gêbôc têtaclêlôm auc gebe êkôc gôlôac atom. ⁶ Tec anao kékôc biñkalom gebe êngôm eñ maya êsaña gebe Apômtau gêbôc eñ auc. ⁷ Kêtôm jalagen gêj tonaj kêtap Hana sa. Kêtôm têm samob êsêac sêpi Apômtaunê lôm dabuñ sêja nañ, anao kékôc biñkalom eñ ñapanj. Tec Hana ketañ ñanô ma gedec gebe êniñ gêj. ⁸ Go nê akweñ Elkana kêsôm gêdêj eñ gebe “Hana, aôm kôtañ ma goen gêj atom nec ñam amboac ondoc. Nêm ñalêlôm ñawapac kêtû asagenjña. Aôm gólic aê ñajam kalêlêc latômi 10 su atom me.”

Hana agêc Eli

⁹⁻¹⁰ Gêdêj tañ señ to sênôm gêj su acgom, go Hana gêdi tonê ñalêlôm ñawapacgosu jakêkô Apômtau lañônêmña ma keteñ mec gêdêj eñ to ketañ ñanô. Gêdêj tonaj dabuñwaga Eli gêngôj nê lêpôj kësi Apômtaunê lôm ñakatam. ¹¹ Ma Hana

gêjac mata biŋ teŋ ma kêsôm gebe “Lau siŋ undambêŋa nêŋ Apômtau, aôm embe taêm walô nêm sakiŋwagao aê to taêm ênam aê ma ôliŋ aê siŋ atom, ma ôkêŋ ɻapalê ɻac teŋ êndêŋ nêm sakiŋwagao aê, go jansuŋ ɻapalê tau samucgeŋ êndêŋ Apômtau wacêmoa êtu ênê gêŋ e êmac êndu, ma kekec teŋ oc êsac môkêlauŋ atomanô.”

¹² Eŋ keteŋ mec ɻasawa ec balinj gêmoa Apômtau lanjônêmja. Gêdêŋ tonanj Eli mata gê en gêdôôlic. ¹³ Hana keteŋ mec gêc lêlômgeŋ, ma gêdôôlic kêboa-kêboa, mago sêŋô awa atom. Tec Eli gêjam kauc gebe gêŋ kêjaninj awê tau. ¹⁴ Ma kêsôm gêdêŋ Hana gebe “Êndêŋ ondoc nêm meloc gêŋ kêjaninj aômja êmbacnê. Ôwi wain meloc tonanj siŋmaŋ.” ¹⁵ Hana gêjô en awa gebe “O ɻoc apômtau, amboac tonanj atom. Aê awê gêŋwapac kêkôninj aê tÔŋja. Aê ganôm wain to gêŋ kêjaninjha teŋ atom. Aê kasêwa ɻoc ɻalêlôm sa gêdêŋ Apômtau tau. ¹⁶ Ôlic nêm sakiŋwagao aê amboac awê sec atom. Gêdêŋ ɻasawa tonec aê kasôm ɻoc ɻalêlôm ɻawapac to kêbuli aucŋa lasê tec gamoa.” ¹⁷ Go Eli gêjô en awa gebe “Ôna totêmtac malôgeŋ ma Israelnêŋ Anôtô oc êŋgom biŋ, taŋ koteŋ naŋ, ɻanô ɻsa.” ¹⁸ Hana kêsôm gebe “Ôlic nêm sakiŋwagao aê ɻajammanj.” Go en gêc gêja ma geŋ gêŋ totêtac kêpa sugeŋ.

Hana kêkôc Samuel tau

¹⁹ Bêbêc kanucgeŋ êsêac dêdi ma teteŋ mec gêdêŋ Apômtau. Su acgom, go sêmu sêja malac Rama kêtiam. Elkana gêmoa gêwiŋ nê awê Hana ma Apômtau taê gêjam en. ²⁰ Tec Hana kêkêkam ɻapalê ma gêdêŋ ɻanoc en kêkôc ɻapalê ɻac teŋ ma gê ênê

ηaê Samuel. Samuel ηam gebe “Aê kateŋ eŋ aŋga Apômtaunê.”

²¹ Gêdêŋ taŋ Elkana to nê gôlôac samob sêpi sêja kêtiam gebe êkêŋ da jalaŋa êndêŋ Apômtau to êŋgôm nê biŋ gêjac mataŋa ηanô êsa naŋ, ²² Hana gêwiŋ atom. Eŋ kêsôm gêdêŋ nê akweŋ gebe “Napalê êwi su siŋ acgom, go aê japi ma jakôc eŋ êwiŋ gebe eŋ êkô Apômtau laŋônêmŋa ma êmoa êwiŋ eŋ enden tôngen.” ²³ Ma ênê akweŋ Elkana gêjô eŋ awa gebe “Ôŋgôm êtôm biŋ, taŋ aôm taêm gêjam gebe ηajam naŋ. Ômoa e ηapalê êwi su siŋ acgom. Tagen Apômtau êŋgôm nê biŋ ηanô êsa.” Amboac tonan awê tau gêmoa nê andu ma kêkêŋ su gêdêŋ ηapalê e gêwi siŋ. ²⁴ Napalê gêwi su siŋ, go Hana kêkôc eŋ agêc sêpi sêja. Ma kêkôc bulimakao kapoac, taŋ ηajala têlêac naŋ teŋ ma polom matac suc teŋ ma bôc ηaôlic teŋ towain. Napalê tau sauŋgen ma têna kêkôc eŋ gêja Apômtaunê lôm dabuŋ aŋga Silo. ²⁵ Sêjac bulimakao tonan êndu ma sêkôc ηapalê tau gêdêŋ Eli. ²⁶ Hana kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “O ηoc ηatau, aê jasôm biŋjanôgeŋ êndêŋ aôm gebe aê awê tau, taŋ kakô aôm laŋônêm ma kateŋ mec gêdêŋ Apômtau naŋ tonec. ²⁷ Aê kateŋ kêtu ηapalê tecenecŋa ma Apômtau kêkêŋ taŋa aê ma gêgôm ηoc mec ηanô kêsa. ²⁸ Kêtu tonanŋa aê gasuŋ eŋ gêdêŋ Apômtau. Eŋ êtu ênê gêŋ e êmac êndu.”

Go êsêac teteŋ mec gêdêŋ Apômtau.

2

Hananê wê

¹ Go Hana keteŋ nê mec amboac tonec gebe “Noc ηalêlôm kêtu samuc Apômtau

aê têtac kêpa su kêtû Apômtauña.
 Aê aoctsûj kêsu ñoc soñjo-soñjo susu
 gebe aê katu samuc kêtû aôm gôjam aê saña.

- 2** “Ñac dabuñ teñ kêtôm Apômtau gêmoa atom.
 Apômtau teñ gêmoa atom, aôm taômgeñ.
 Lamuanô teñ kêtôm aêacma Anôtô gêmoa atom.
- 3** Asôm biñ tembelem añgeñ teñ êtiam atom.
 Biñ atoc taôm saña ésa awemsûj atom,
 gebe Apômtau eñ Anôtô kêjala gêñja
 ma eñ gêjam dôñ ñamalac nêñ kôm.
- 4** Lau ñactêkwa nêñ talam tulu,
 mago lau palê-palê sêjandiñ ñaclai sa.
- 5** Êsêac tañ sêngôñ nêñ masê ñaô su nañ, sesom kôm
 gebe têtap gêñ sêniñja ñagec-ñagec sa.
 Ma êsêac, tañ gêñ gêjô ësêac su nañ, galoc gêñ gêôc
 êsêac tôñ.
 Awê kapoac kêkôc ñapalê 7,
 mago awê, tañ kêkôc gôlôac taêsam nañ, nê ôli
 kêmeliñ.
- 6** Apômtau gêjac êndu to gêju mata jali kêsa.
 Eñ gêwê lau sêsêp lamboam sêja ma gêwê êsêac sêpi
 sêmêñ kêtiam.
- 7** Apômtau kêkêñ lau ñagêdô têtu lau ñalêlôm sawa
 ma ñagêdô lau tolêlôm.
 Eñ kêkônir ma ketoc sa.
- 8** Eñ kêsip lau ñalêlôm sawa sa añga kekop
 ma gêôc lau sêpô lênavaga sa añga waomôkê,
 gebe kêkêñ êsêac sêngôñ sêwiñ gôlinjwaga towae
 ma sêwê kaiñ lêpôñ tetoc lau saña.
 Gebe Apômtau kêtû nom ñaalê ñatau
 ma kêkwê nom kêkô alê tau ñaô.

9 “Enjoc ejop nê lau dabunj eñkaij,
mago lau alôb-alôb oc sênaña sêmoa ñakesec ñalêlôm
gebe ñac teñ etoc tau sa êtu tau nê ñaclainja
atom.

10 Apômtau oc êtuc nê ñacio popoc
ma Lôlôc Ñatau êkêj wapap ênac aنجa undambê.
Apômtau oc êmêtôc nom e naêndêj ñamadij.
Enjoc êkêj ñajaña êndêj nê kij ma oc etoc nê ñac-
gej-oso-eñwaga nê ñaclai sa.”

11 Go Elkana gêmu gêja nê malac Rama kêtiam
gêwiŋ nê gôlôac samucgej, ma ñapalê tau gêjam
sakinj Apômtau gêmoa dabuŋwaga Eli laŋônêmja.

Elinê latui

12 Eli latuagêc sêgôm gêj wauc-waucboa,
êseagêc sêwi Apômtau auc. **13** Ma sêgêli ñagôliŋ
dabuŋwagaña amboac tonanjej. Gêdêj tañ ñac
teñ kékêj da gêmoa naŋ, dabuŋwaga nê sakinwaga
mêngêô lasê tosala ñamata têlêac. **14** Bôc tau eletoc
êmoa, go êsêli sala êsêp ku me pane me laclu
me kuki. Gêj samob, tañ sala kêsêp naŋ, êtu
dabuŋwaganê gêj. Êsêac sêgôm amboac tonaj
gêdêj lau Israel samob, tañ sêkêj da aنجa Silo naŋ.

15 Mago gêdêj Eli latuagêc nêj têm, gêdêj tañ ja
gej ñalêsi atomgej naŋ, dabuŋwaganê sakinwaga
mêngêô lasê ma kêsôm gêdêj ñac, tañ kékêj da
gêmoa naŋ, gebe “Ôkêj dabuŋwaganê bôc êndêj
aê gebe japac sigobgej. Enj gebe êkôc bôc senoja
teñ aنجa aômnêm atom, gebe êkôc bôc matacgej.”

16 Ma ñac tau embe êsôm êndêj ej gebe “Ja êniŋ
ñalêsi su acgom, go ôkôc êtôm têmtac êwiŋ”, go
sakinwaga asôm gebe “Masianô, galocgej ôkêj,
ma embe masi, go Jajaŋgo su.” **17** Apômtau gêlic

lau wakuc naŋ mêtê sec samucgeŋ gebe sêsu Apômtaunê da susu.

18 Napalê Samuel gêjam sakiŋ Apômtau gêmoa. Eŋ kêjandiŋ obo sakiŋja teŋ. **19** Katôm jalageŋ Samuel têna kêsi ɻakwê ôliŋa sauŋ teŋ kêtuaŋ eŋja. Ma gêdêŋ taŋ êsêagêc nê akweŋ sépi sêja gebe sêkêŋ da naŋ, eŋ kékêŋ ɻakwê tau gêdêŋ Samuel. **20** Go Eli gêjam mec Elkana agêc nê awê ma kêsôm gebe “Apômtau êkêŋ awê tonec êkôc nêm ɻapalê sêjô ɻac, taŋ kékêŋ gêdêŋ Apômtau naŋ su.” Go agêc sêmu sêja nêŋ gamêŋ kêtiam.

21 Ma Apômtau taê gêjam Hana ma eŋ kékôc ɻapalê ɻac têlêac ma awê luagêc. Ma ɻapalê Samuel kêtuaŋ kapôeŋ gêmoa-Apômtau laŋônêmja.

22 Eli kêtuaŋ ɻamalacanô su ma gêŋô latuagêc nêŋ biŋ samob, taŋ sêgôm gêdêŋ lau Israel naŋ, to sêgôm mockaiŋ gêdêŋ lauo, taŋ sêjam sakiŋ anga katam lôm becŋa naŋ. **23** Ma kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Amagêc agôm gêŋ amboac-tonaŋ kêtuaŋ asageŋja. Gebe aê gaŋô lau samob sêsmôm amagêc nêm gêŋ alôb-alôb ɻawaegac. **24** O latucagêc, awi siŋmaŋ gebe aê gaŋô Apômtaunê lau sêsmôm amagêcnêm lêŋ ɻawae ɻajam teŋ atom. **25** ɻac teŋ embe êŋgôm ɻac teŋ sec, Anôtô oc êmêtôc gêŋ tonaaŋ. Mago ɻac teŋ embe êŋgôm sec êndêŋ Apômtau, asa oc êtôm gebe etenj êtu ɻac tonaaŋja.” Tageŋ êsêagêc sêkêŋ taŋenj tameŋi awa atom, gebe Apômtau taê gêjam kêtuaŋ tôŋ gebe ênac êsêagêc.

26 Samuel kêtôp kêtuaŋ kapôeŋ gamoa ma Apômtau to ɻamalac têntac gêwiŋ eŋ.

Apômtau geoc Elinê gôlôac nêŋ biŋ lasê

27 Go Anôtônê ɳac teŋ gêdêŋ Eli gêmêŋ ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Apômtaunê biŋ tonec gebe ‘Aê gaoc tauc lasê gêdêŋ nêm miminê gôlôac gêdêŋ taŋ sêmoa Aiguptu sêšô Parao to nê gôlôac ɳalabu naŋ.

28 Aê kajaliŋ eŋ sa aŋga Israel samob nêŋ gôlôacmôkê gebe êtu ɳoc dabuŋwaga. Eŋ êpi êndêŋ ɳoc altar êna gebe ênsôb jadauŋ ma êsô ɳakwê dabuŋ êkô aê laŋôcnêmna. Ma aê kakêŋ lau Israel nêŋ daja samob gêdêŋ miminê gôlôac.

29 Kêtu asageŋŋa aôm matam katu ɳoc daja ma da samob, taŋ kajatu sa naŋ. Kêtu asageŋŋa aôm kotoc latômagêc sa kêlêlêc aê su naŋ, e alôm taôm ɳa da, taŋ ɳoc lau Israel sêkêŋ naŋ, ɳagêŋ mataêjamgeŋ.’ **30** Kêtu tonanŋa Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, kêsôm gebe ‘Aê gajac mata su gebe nêm gôlôac to tamamnê gôlôac sêšô-sêsa aê laŋôcnêm endenj tôngenj.’ Mago galoc Apômtau kêsôm gebe ‘Biŋ tonanj ênêcŋa. Lau taŋ tetoc aê sa naŋ, aê oc jatoc êsêac sa ma êsêac, taŋ sêpêc gêdô aê naŋ, oc jalic êsêac amboac gêŋ ɳaômna.

31 Ôlic acgom, bêc oc mêtêô lasê, naŋ jasap aômnêm ɳaclai to tamamnê gôlôac nêŋ ɳaclai su e ɳamalakanô teŋ êmoa nêm gôlôac ɳalêlôm êtiam atom.

32 Êndêŋ onanj oc ôsala moasiŋ, taŋ jansêwa êpi lau Israel naŋ, tomatam katugeŋ, ma ɳamalakanô teŋ oc êmoa nêm gôlôac ɳalêlôm êtiam atom endenj tôngenj.

33 Aômnêm ɳac tagenj aê jatiŋ eŋ su aŋga ɳoc altar atom, eŋ êmoa gebe êtaŋ tomatasulugenj e têkwa êmbac-êmbac to nê ɳalêlôm ôluŋ-ôluŋgenj. Mago ɳamalacnêŋ siŋ oc enseŋ nêm gôlôac nêŋ lau wakuc su.

34 Gêŋ taŋ êtap latômagêc Hopni agêc Pinehas sa naŋ, êkêŋ puc aôm gebe êsêagêc lulugenj oc sêmac êndu bêc

tageñ. ³⁵ Ma aê oc jakêñ taucñoc dabuñwaga ñajêñ teñ. Eñ oc êngôm geñ êtôm aêñoc taêc gêjam to ñoc ñalêlôm. Aê oc jakwê ênê andu teñgeñja teñ sa ma eñ êsêlêñ êsô-ësa êmoa ñoc ñac, tañ gaen oso eñ nañ, lajônêmja endeñ tôñgeñ. ³⁶ Ma nêm gôlôac ñapopoc samob oc sêndêñ eñ sêna ma teter eñ êtu moni me polom teñja ma oc sêñôm gebe “Aê jateñ aôm gebe ôkêñ kôm sakin dabuñja teñ êndêñ aê gebe janij polom ñapopoc ñagecmañ.” , ”

3

Apômtaunê kalem gêdêy Samuel

¹ Amboac tonañ ñapalê Samuel gêjam sakin Apômtau ma Eli gêjam jaom eñ. Gêdêñ ñasawa tonañ Apômtau kêgamiñ nê biñ ma geoc tau lasê ña ñakatu atom. ² Gêdêñ têm tonañ Eli, tañ mataanô kêtû waô ma gêlic gêñ ñapep atom nañ, gê nê balêm. ³ Anôtônê lam gêmac atomgen ma Samuel gêc Apômtaunê lôm dabuñ ñalêlôm, tañ Anôtô nê poac ñakatapa kékô nañ. ⁴ Gêdêñ tonañ Apômtau gêmôêc gebe “Samuel, Samuel”, ma Samuel gêjô eñ awa gebe “Aê tec gamoa.” ⁵ Go kôlêti gêdêñ Eli gêja ma kêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêñ.” Eli kêsôm gebe “Masi, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiäm.” Amboac tonañ eñ gêmu jakêsa tau sic kêtiam. ⁶ Ma Apômtau gêmôêc kêtiam gebe “Samuel.” Tec eñ gêdi gêdêñ Eli gêja ma kêsôm gebe” Gômôêc aê, tec gamêñ.” Mago Eli gêjô eñ awa gebe “O latucenec, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiäm.” ⁷ Gêdêñ tonañ Samuel kêjala Apômtau su atom tagen. Ma Apômtaunê biñ geoc tau lasê gêdêñ eñ su atom tagen. ⁸ Ma Apômtau

gêmôêc Samuel kêtiam kêtû dim têlêacnja. Go ej gêdi ma gêdêj Eli gêja jakêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêj.” Gêdêj tonaj Elinê kauc kêsa gebe Apômtau gêmôêc ɣapalê.⁹ Tec kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ômu naêñêc bêc ma ej embe êmôêc aôm etiam, go ôsôm gebe ‘Apômtau, ôsôm biñ mêtñêm sakiñwaga êñô.’” Amboac tonaj Samuel gêmu jakêsa tau sic gêc nê mala.

¹⁰ Apômtau jakékô kêdabin ej ma gêmôêc kêtiam tê gêmôêc nê, gebe “Samuel, Samuel.” Ma Samuel gêjô ej awa gebe “Ôsôm biñ mêtñêm sakiñwaga êñô.” ¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ôñô acgom, aê gabe jañgôm gêj teñ anja Israel lau samob sêñô e tañeñsuñ êtañ. ¹² Êndêj bêc ônê aê oc jañgôm biñ samob, tañ kasôm kêpi Elinê gôlôac nañ, ɣanô êsa êpi ej tomalagej. ¹³ Ma aê jasôm êndêj ej gebe Aê jakêj ɣagêjô êndêj ênê gôlôac enden tôngen gebe ej kêjala latuagêc sêgôm sec to sêşôm biñ alôb-alôb kêpi Anôtô nañ, mago ej kêmêtôc êsêagêc ɣajaña atom. ¹⁴ Kêtu tonajna aê katôc lemoc kêpi Elinê gôlôac gebe daja to da ɣagêdô oc enseñ nêñ sec su atomanô.”

¹⁵ Samuel gêc e geleñja lasê, go jagêlêc Apômtaunê lôm ɣakatam su. Ej kêtêc tau gebe ênac miñ Apômtau geoc tau lasê gêdêj ejña ɣamiñ êndêj Eli atom. ¹⁶ Mago Eli gêmôêc Samuel gebe “Latucenec Samuel.” Ma Samuel gêjô ej awa gebe “Aê tec gamoa.” ¹⁷ Ma Eli kêtû kênac ej gebe Apômtau kêsôm biñ amboac ondoc gêdêj aôm. Ônsa ɣalô teñ auc êndêj aê atom. Aôm embe ônsa biñ, tañ Apômtau kêsôm gêdêj aôm nañ, ɣateñ auc, go ôndac êtôm tonaj ma êlêlêc su.” ¹⁸ Amboac

tonaŋ Samuel gêjac minj biŋ samob tomalagenj gêdêŋ Eli ma gêsa ŋhalô tenj auc atom. Ma Eli kêsôm gebe “Eŋ Apômtau, eŋ êŋgôm êtôm êlic ŋajamŋa.”

¹⁹ Samuel kêtôp kêtû kapôeŋ ma Apômtau gêmoa gêwiŋ eŋ ma gêgôm nê biŋ samob, taŋ geoc lasê naŋ, ŋjanô kësa. ²⁰ Ma lau Israel aŋga Dan e gêdêŋ Berseba sêjala gebe Apômtau kékêŋ Samuel kêtû ênê propete. ²¹ Amboac tonaŋ Apômtau gêô lasê aŋga Silo kêtiam, gebe eŋ geoc tau lasê gêdêŋ Samuel aŋga tonaŋ ma kêsôm biŋ gêdêŋ eŋ.

4

¹ Ma lau Israel samob sêŋô Samuelnê biŋ.

Lau Pilisti sêjaŋgo Apômtaunê poac ŋakatapa su

Gêdêŋ ŋasawa tonaŋ lau Israel dêdi sêja gebe sêncac siŋ êndêŋ lau Pilisti. Èsêac sê nêŋ becobo sêŋgôŋ Ebeneser, ma lau Pilisti sê nêŋ becobo sêŋgôŋ malac Apek ŋagala. ² Go lau Pilisti têdênaŋ tau su ma sebo sêsa gêdêŋ lau Israel. Siŋ kapôeŋ kësa e lau Pilisti sêku lau Israel tulu ma sêjac lau amboac 4,000 êndu sêc siŋ ŋamala.

³ Ma gêdêŋ taŋ lau Israel nêŋ sinwaga sêmu sêmêŋ maleŋ su naŋ, Israel nêŋ laumata sêsôm gebe “Kêtu asageŋŋa Apômtau kékêŋ lau Pilisti sêku aêac tulu gêdêŋ ocsalô tonec. Ajôc, takôc Apômtaunê poac ŋakatapa aŋga Silo êmêŋ gebe mêmêmoa aêac ŋaluŋ ma ênam aêac kësi aŋga nêŋ ŋacjo lemenj.” ⁴ Amboac tonaŋ sêšakiŋ lau sêja Silo ma sêkôc Apômtau, lau siŋ undambêŋa nêŋ ŋatau, taŋ gêŋgôŋ kerubim ŋaô naŋ, nê poac ŋakatapa sêmêŋ. Ma Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas sêwiŋ poac ŋakatapa.

⁵ Gêdêj taŋ poac ḥakatapa jagêô lasê lau Israel nêŋ malac becoboŋa naŋ, lau Israel samob sêjam lasê to ḥaclaigen e nom kêwiwic. ⁶ Lau Pilisti sêŋô ḥaôndu tonan ma têtu kênac tauŋ gebe “Sêjam lasê tonaclaigen aŋga Ebolainêŋ gamêŋ tonan ḥam amboac ondoc.” Sêŋô gebe Apômtaunê poac ḥakatapa mêmgeô lasê ⁷ tec têtêc tauŋ ḥanô gebe êsêac sêšom gebe “Anôtô mêmgeô lasê êsêacnêŋ malac. Ojae aêacmêŋ. Gêŋ amboac tonan talic teŋ su gêmuŋ atomanô. ⁸ Ojae aêacmêŋ. Asa ênam aêac kêsi aŋga Anôtô ḥaclai tonan lêma. Anôtô tonan kêku lau Aiguptu tulu ḥa gêŋwapac tokain-tokain aŋga gamêŋ sawa. ⁹ O Pilisti, ajôc, apuc taôm tôŋ. Anac siŋ amboac ḥacgen. Embe masi, go atu lau Ebolai nêŋ gêŋôma, êtôm êsêac têtu amacnêm gêŋôma. Akô amboac ḥac ma anac siŋ.”

¹⁰ Amboac tonan lau Pilisti sêjac siŋ ma sêku lau Israel tulu e sêc siŋ su sêlêti sêja nêŋ andu gêdêŋ-gêdêŋgeŋ. Siŋ tau kapôeŋ ma lau Israel nêŋ siŋwaga 30,000 sêjaŋa bêc tagen. ¹¹ Ma sêjaŋgo Apômtaunê poac ḥakatapa su ma sêjac Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas êndu.

Eli gêmac endu

¹² ḥac Benjaminja teŋ kêsu aŋga siŋ ḥamala ma kêlêti e mêmgeô lasê malac Silo gêdêj oc tagen tonan. Nê ḥakwê gêŋgic ma nom gê eŋ môkêapac. ¹³ Gêdêj taŋ ḥac tau gêô lasê naŋ, Eli gêŋgôŋ nê lêpôŋ, mataanô gêdêj intêna gêsuŋgeŋ gebe nê ḥalêlôm ḥatutuc kêtu Apômtaunê poac ḥakatapaŋa. Gêdêj taŋ ḥac tau kêsa malac ma gêjac miŋ biŋ naŋ, lau malacŋa samob têtaŋ lasê. ¹⁴ Eli gêŋô taŋiboa ma gêjam kênac gebe “Gamêŋ ḥadiŋdin tonan ḥam

amboac ondoc.” Go ɳac tau kêlêti gêdêŋ Eli ma kêsôm biŋ tau lasê gêdêŋ eŋ. ¹⁵ Elinê jala kêtû 98 ma mataanô kêtû waô e gêlic gamêŋ atom. ¹⁶ Go ɳac tau kêsôm gêdêŋ Eli gebe “Aê ɳac, taŋ gamêŋ aŋga siŋ ɳamala. Aê gaêc siŋ gêdêŋ ocsalô tonec.” Ma Eli kêtû kênac gebe “Latucenec, biŋ amboac ondoc.” ¹⁷ Nac jaenŋa gêjô eŋ awa gebe “Lau Israel sêc lau Pilisti ma siŋ gesenj lau taêsam su. Aôm latômagêc Hopni agêc Pinehas sêmac êndu ma sêjaŋgo Apômtaunê poac ɳakatapa su amboac tonanĝen.” ¹⁸ Gêdêŋ taŋ eŋ kêsam Apômtaunê poac ɳakatapa naŋ, Eli gêu tau kêsô gedecgeŋ aŋga lêpôŋ, taŋ kêkô kêsi malac ɳasacgêdô naŋ, ɳamuŋa e kêpôŋ gêsu tulu ma gêmac êndu, gebe eŋ kêtû ɳamalacaŋo ma ɳawapac kêsa. Eŋ gajam gôliŋ Israel jala 40.

¹⁹ Eli lawao, Pinehasnê awê, taê e kêdabinj gebe akôc ɳapalê. Eŋ gêŋô ɳawae gebe sêjaŋgo Apômtaunê poac ɳakataŋa su to lawa agêc nê akweŋ sêmac êndu naŋ, ma eŋ gewec gebe ɳapalê kêtuj eŋ e kêkôc ɳapalê su. ²⁰ Gêc e kêdabinj gebe êmac êndu ma lauo, taŋ sêjam jaom eŋ naŋ, sêsôm gebe “Ôtêc taôm atom. Aôm kôkôc ɳapalê ɳac teŋ.” Mago eŋ gêjô biŋ atom ma kêkêŋ taŋa biŋ, taŋ êsêac sêsôm naŋ atom. ²¹ Eŋ gê ɳapalênê ɳaê gebe Ikabod, ɳam gebe” Nawasi kêkac tau su aŋga lau Israelnêŋ”, gebe sêjaŋgo Anôtônê poac ɳakatapa ma kêtû lawa to nê akweŋŋa. ²² Ma eŋ kêsôm gebe “Nawasi kêkac tau su aŋga Israelnêŋ gebe sêjaŋgo Anôtônê poac ɳakatapa su.”

5

Poac ɳakatapa kêkô gamêŋ Pilistiaŋa

¹ Gêdêj̄ taŋ̄ lau Pilisti sêjanjo Anôtônê poac ḥakatapa su naŋ̄, ḫsêac sêbalan̄ gêj̄ tau aŋ̄ga malac Ebeneser jasêô lasê malac Asdod. ² Mago sêbalan̄ katapa tau sêso anôtô Dagon nê lôm e tetoc kékô kêsi Dagon tau. ³ Nageleŋ̄ gêdêj̄ taŋ̄ lau Asdod dêdi sa gêdêj̄ bêbêcgeŋ̄ naŋ̄, ḫsêac sêlic gebe Dagon gêu tau gêc masac gêc Apômtaunê poac ḥakatapa ḥanêm̄ja gêc nom. Amboac tonaj̄ sêkôc eŋ̄ ma tetoc eŋ̄ gêmu jakékô ḥamala kêtiam. ⁴ Mago ḥagelen̄ ḫsêac dêdi e sêlic gebe Dagon gebeŋ̄ kêtiam gêc Apômtaunê poac ḥakatapa ḥanêm̄ja, lanjôanô gêdêj̄ nom ma môkêapac to lêma makeŋ̄-makeŋ̄ tulu gêc tauŋ̄ kêsa taoŋ̄ ḥaô ma ḥadambê ḥaômagen̄ gêc. ⁵ Tonaŋ̄ ḥam gebe Dagonnê dabuŋ̄waga to lau samob embe sêso Dagonnê lôm oc sejop tauŋ̄ gebe sêka Dagon aŋ̄ga Asdod nê andu ḥataoŋ̄ atomanô e mén̄gêdêj̄ galoc.

⁶ Apômtaunê lêma gejoŋ̄ lau Asdod ḥa gêŋ̄wapac. Eŋ̄ kêtakê to kékôniŋ̄ malac to ḥagamêŋ̄ samucgeŋ̄ ḥa kamocmatu. ⁷ Lau Asdod sêlic gêj̄ tonaj̄ ma sêsoŋ̄ gebe “Israelnêŋ̄ Anôtônê poac ḥakatapa êkô êwiŋ̄ aêac atom, gebe eŋ̄ lêma kékôniŋ̄ aêac to aêacnêŋ̄ anôtô Dagon tôŋ̄.” ⁸ Amboac tonaj̄ ḫsêac sêsakiŋ̄ biŋ̄ sêkac lau Pilisti nêŋ̄ gôlinjwaga sêpi tagen̄ ma sêsoŋ̄ gebe “Aêac daŋ̄gom asagen̄ êtu Israelnêŋ̄ Anôtônê poac ḥakatapanja.” Lau gôlinjwaga sêjô ḫsêac awen̄ gebe “Akêŋ̄ Israelnêŋ̄ Anôtônê poac ḥakatapa naékô Gat.” Tec sêkôc katapa tau jakékô tonaj̄. ⁹ Gêô lasê su, go Apômtau nê lêma kékêŋ̄ gêŋ̄wapac kékôniŋ̄ malac tonaj̄. Eŋ̄ kêtakê lau Gat kapôeŋ̄ to sauŋ̄ samob ma gêjac ḫsêac ḥa kamocmatu. ¹⁰ Tec sêsakiŋ̄ Anôtônê poac ḥakatapa gêja malac Ekron.

Gêdêj taŋ Anôtônê poac ḥakatapa gêō lasê Ekron naŋ, lau Ekron sêjac wali gebe “Êsêac sêkôc Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapa sêmêj gêdêj aêac gebe ênac aêac to ma gôlôac êndu.” ¹¹ Amboac tonaj sêkalem lau Pilisti nêj gôlinwaga sêkac sa sêpi tagen ma sêson gebe “Asakiŋ Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapa êmu êndêj taunê gamêj êna gebe ênac aêac to nêj lau samob êndu atom.” Malac tau ḥalau têtakê tauŋ êndu-êndu gebe Anôtônê lêma kékôniŋ êsêac ḥanôgeŋ. ¹² Lau taŋ sêmac êndu atom naŋ, têtap kamocmatu sa. Amboac tonaj lau malac tonec nêj wali kêpi e gêdêj undambê.

6

Sêasakiŋ poac ḥakatapa gêmu gêja Israel kêtiam

¹ Apômtaunê poac ḥakatapa kékô gamêj Pilistiaŋ ajônj 7 su acgom, ² go lau Pilisti sêkalem nêj dabuŋwaga to lau sêpuc kapoacwaga sêkac sa ma sêson gebe “Aêac daŋgôm asageŋ êtu Apômtaunê poac ḥakatapaŋa. Asôm êndêj aêac acgom, aêac tasakiŋ gêj tau êmu êna ḥamala êtiam ḥalêj on-doc.” ³ Go êsêac sêjô êsêac aweŋ gebe “Embe asakiŋ Israelnêj Anôtônê poac ḥakatapa êmu êna, go asakiŋ ḥaômägeŋ atom. Anac da taôm êwiŋ acgom, go amac ôlim ḥajam êsa ma amac ajala Apômtau Anôtô lêma kékôniŋ amac gêwi siŋ atom ḥam.” ⁴ Êsêac têtu kênac kêtiam gebe” Aêac anac da tauŋ ḥa asageŋ.” Tec êsêac sêjô êsêac aweŋ gebe “Kamocmatu ḥakatu gold lemenjeŋ to moadec ḥakatu lemenjeŋ êtôm lau Pilisti nêj gôlinwaga nêj namba gebe gêŋwapac tonaj kêtap amac to nêm

gôlinjwaga sa kêtôm taugen.⁵ Amansaŋ nêm kamoc-matu to moadec, taŋ gesen gamêŋ samob naŋ ñakatu ma atoc Israelnêŋ Anôtô sa, oc moae eŋ êkôc nê lêma ñawapac su aŋga amacnêm to aŋga nêm anôtôi nêŋ ma aŋga nêm gamêŋ.⁶ Amac abe nêm ñalêlôm ñadani ësa êtôm Parao to nê lau Aiguptu nêŋ êtu asagenja. Taêm ênam biŋ, taŋ Anôtô tonaj gêgôm êsêac têtu meloc e sêwi lau Israel siŋ sac sêja naŋ.⁷ Galoc amansaŋ kareta wakuc teŋ ma akôc bulimakao têna luagêc, taŋ sêkêŋ su gêdêŋ ñalatu sêmoa ma sêjala sê kareta teŋ su atom tageŋ naŋ. Ma akêŋ bulimakao tonaj sê kareta, mago akêŋ ñalatu sêmu sêna sapa.⁸ Ma akêŋ Apômtaunê poac ñakatapa êkô kareta ñaô ma akêŋ ñakatu gold, taŋ êtu da naŋ, êsêp gadob teŋ êkô êwiŋ katapa, gocgo awi êsêac siŋ tauŋgeŋ sêna.⁹ Ma alic acgom, embe sêsa intêna malac Betsemesja, oc ajala gebe Anôtô tau kakôniŋ amac ña gêŋwapac. Embe masi oc ajala gebe gêŋ tonaj ênê lêma gêjac aêac atom, kêtap aêac sa ñaÔmagen.”

¹⁰ Tec lau sêgôm amboac tonaj. Êsêac sêkôc bulimakao luagêc, taŋ sêkêŋ su gêdêŋ ñalatu sêmoa naŋ, ma sêkêŋ sa kareta ma sêkôc ñalatu tau su sêmoa sapa.¹¹ Go sêkêŋ Apômtaunê poac ñakatapa kékô kareta ma gadob tomoadec gold ma tokamoc-matu ñakatu gold gêwiŋ.¹² Bulimakao têna sêselêŋ gacgeŋ sepeŋ malac Betsemes. Sêselêŋ tataŋ-têtaŋ ma sêwi intêna siŋ sêmu anô me gasêja sêja atomanô. Gôlinjwaga Pilistiŋa têdaguc êsêac e dêdêŋ lau Betsemes nêŋ madiŋ.¹³ Gêdêŋ tonaj lau Betsemesja sejoŋ mopolom ñanô sêmoa gamêŋ gaboaŋ. Sêôc mateŋjanô sa ma sêlic poac

ηakatapa tec tatu samuc ma sêpuc kareta tôŋ-tôŋ sêja. ¹⁴ Bulimakao sê kareta tau jagêô lasê Joshua anja Betsemes nê kôm ma kékô. Poc kapôenj teŋ kékô ηagala. Amboac tonaj êsêac sêga kareta ηaka popoc ma sêkêŋ bulimakao têna luagêc tonaj katu daja gêdêŋ Apômtau. ¹⁵ Lau Lewit sêkôc Apômtaunê poac ηakatapa to gadob, taŋ da goldnja kêsêp ηalêlôm naŋ, su ma tetoc kékô poc kapôenj tonaj ηaô. Nacwaga Betsemesja sêkêŋ daja to da sêniŋ sêwiŋja gêdêŋ Apômtau gêdêŋ bêc tonaj. ¹⁶ Lau Pilistiŋa nêŋ gôlinwaga lemenjenj sêsalâ gêŋ samob tonaj su, go sêmu sêja Ekron gêdêŋ bêc tonanjenj.

¹⁷ Kamocmatu ηakatu gold, taŋ lau Pilisti sêsakinj kêtû sêjac da tauŋja gêdêŋ Apômtau naŋ, malac As-dod to Gat ma Askalon to Gasa ma Ekron. Tagen-tageŋ kêtom êsêacnêŋ malacgeŋ. ¹⁸ Moadec gold gêjô lau Pilisti nêŋ malac samob, taŋ gôlinwaga lemenjenj tonaj sêjam gôlinj naŋ, malac tuŋbôm ma tuŋbôm masi. Poc tau kapôenj, taŋ êsêac tetoc Apômtaunê poac ηakatapa kékô ηaô naŋ, gêŋgôŋ Josua Betsemesja nê kôm ηagala. Poc tonaj kêtû ηabelo gêŋgôŋ gêdêŋ tonê e gêdêŋ galoc.

¹⁹ Ma Apômtau gêjac lau Betsemesja ηagêdô gebe êsêac têtu kêniŋ kêsêp Apômtaunê poac ηakatapa ηalêlôm. Enj gêjac êsêacnêŋ ηacwaga 70 êndu. Ma lau têtaŋ tanjiboa gebe Apômtau gêjac êsêac secanô.

Poac ηakatapa mêŋkékô Kiriat-jearim

²⁰ Go êsêac ηacwaga Betsemesja sêsôm gebe “Asa êtôm gebe êkô Apômtau, Anôtô dabuŋ tonaj lanjônêm. Aêac tasakinj gêŋ tau êndêŋ asa lau gebe êmoa êwiŋ aêac atom.” ²¹ Go êsêac sêsakinj biŋ

gêdêŋ lau Kiriatjearim gebe “Lau Pilistiŋa sêkêŋ Apômtaunê poac ŋakatapa gemu gêmêŋ. Asêp amêŋ ma akôc êpi êndêŋ amac êwac.”

7

¹ Go lau Kiriat-jeraim sêja sêkôc Apômtaunê poac ŋakatapa su. Sêkôc jasékêŋ gêdêŋ Abinadabnê andu, taŋ kékô gamêŋ ŋabau ma sêjam mec ênê latu Eleasar gebe ejop Apômtaunê poac ŋakatapa. ² Nasawa balinjanô amboac jala 20 poac ŋakatapa kékô malac Kiriat-jearim, ma lau Israel samob têtaŋ Apômtau.

Samuel kêtu gôliŋwaga

³ Amboac tonaj Samuel kêsôm biŋ gêdêŋ gôlôac Israelŋa samob gebe “Embe amu andêŋ Apômtau ana tonêm ŋalêlôm samucgeŋ, go awi anôtôi jaba, taŋ ajam sakiŋ amoŋ naŋ, to alê gwam siŋ ma nêm ŋalêlôm epeŋ Apômtaugeŋ ma anam sakiŋ eŋ taugeŋ. Go eŋ oc ênam amac kêsi aŋga lau Pilisti lemen.” ⁴ Amboac tonaj lau Israel sêwi anôtôi Bal to alê gwam siŋ ma sêjam sakiŋ Apômtau taugeŋ.

⁵ Go Samuel kêsôm gebe “Akac lau Israel samobgeŋ sa aŋga Mispa gebe jateŋ mec êndêŋ Apômtau êtu amacŋa.” ⁶ Amboac tonaj êsêac sêkac tauŋ sa aŋga Mispa, sêkati bu, go sêsewa kêsêp nom sêkô Apômtau laŋônêmŋa ma sêjam dabuŋ mo gêdêŋ oc samuc tonaj. Ma sêsôm lasê gebe “Aêac dagôm sec gêdêŋ Apômtaugoc.” Samuel kêmêtôc lau Israel aŋga Mispa. ⁷ Gêdêŋ taŋ lau Pilisti sêŋô gebe lau Israel sêkac tauŋ sa aŋga malac Mispa naŋ, êsêacnêŋ gôliŋwaga sêpi dêdêŋ êsêac sêja. Lau Israel sêŋô biŋ tonaj ma têtêc

tauŋ kêtú lau Pilistiŋa. ⁸ Ma lau Israel sêšôm gêdêŋ Samuel gebe “Awam ênac Apômtau enden tōŋgen êtu aéacŋa gebe Apômtau ênam aéac kêsi aŋga lau Pilisti lemen.” ⁹ Amboac tonan Samuel kékôc domba ŋalatu teŋ, taŋ gênôm su gêmoa naŋ, ma kékêŋ samucgen kêtú daja gêdêŋ Apômtau. Ma en kêtaŋ gêdêŋ Apômtau gêjô lau Israel su ma Apômtau kékêŋ taŋa ênê mec. ¹⁰ Gêdêŋ taŋ Samuel kékêŋ daja tau gêmoa naŋ, ma lau Pilisti jatêdabin Israel gebe sênc sin êndêŋ êsêac. Mago Apômtau nê wapap gêjac kapôeŋ gê tōŋgen gêsac lau Pilisti ŋaô e gêjam êsêac salinŋ-salinŋen, tec lau Israel sêku êsêac tulu. ¹¹ Go lau Israel sêwi Mispa sin jasêjanda lau Pilisti to sêjac êsêac e jakêsep gêdêŋ malac Bet-Kar ŋalabuŋa.

¹² Go Samuel kékôc poc teŋ jagêjac sa kékô Mispa to Jesana ŋasawa ma gê poc tau ŋaê gebe Eben-Eser, ma kêsôm gebe “Apômtau gêjam aéac sa e mén̄gêdêŋ tonec.” ¹³ Apômtau kékôniŋ lau Pilisti amboac tonan, tec êsêac sêmu sêmêŋ Israel nêŋ gamêŋ kêtiam atom. Ma Apômtau lêma gejonj êsêac gêdêŋ têm samob, taŋ Samuel gêmoa mata jali naŋ. ¹⁴ Malac taŋ lau Pilisti sêjanjo su aŋga Israel naŋ, kêtú lau Israel nêŋ gêŋ kêtiam aŋga Eskron e jagêdêŋ Gat. Ma lau Israel sêjam nêŋ gamêŋ kêsi aŋga lau Pilisti lemen. Ma wama gêc Israel ma lau Amor ŋasawa amboac tonanŋen.

¹⁵ Ma Samuel kêtú lau Israel nêŋ gôliŋwaga kêtôm têm samob, taŋ en gêmoa mata jali naŋ. ¹⁶ Kêtôm jalagen en kêsêlêŋ gêjac laoc malac Betel to Gilgal ma Mispa ma kêmêtôc lau Israel nêŋ biŋ kêtôm malac tonanŋai. ¹⁷ Go gêmu jagêŋgôŋ Rama kêtiam

gebe ênê andu kékô malac tônê. Aŋga tônê eŋ gêjam gôlinj lau Israel amboac tonanjeŋ. Ma eŋ gêboa Apômtaunê altar teŋ sa kékô tônê.

8

Lau Israel teterŋ kiŋ teŋ

¹ Gêdêŋ taŋ Samuel kêtû ŋamalakanô su naŋ, eŋ kékêŋ latui têtu gôlinjwaga Israelŋa. ² Latu ŋacsêga nê ŋaê Joel ma ŋac kêtû luagêcŋa nê ŋaê Abija. Èsêagêc têtu gôlinjwaga sêŋgôŋ malac Berseba. ³ Mago eŋ latuagêc sêpuc tameŋi waŋa atom. Èsêagêc mateŋ katu mone. Sêkôc awa ŋalêsiŋa ma sêjam mêtôc gêdêŋ ôkwi.

⁴ Go lau Israelnêŋ laumata samob sêkac sa dêdêŋ Samuel sêja Rama. ⁵⁻⁶ Ma sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm kôtu ŋamalakanô su ma latômagêc sêpuc aôm waŋam atom. Amboac tonaj ôkêŋ kiŋ teŋ êndêŋ aêac gebe ênam gôlinj aêac êtôm tentenŋlatu samob nêŋ kiŋ sêgôm.” Èsêacnêŋ biŋ gebe” Ôkêŋ kiŋ teŋ êndêŋ aêac gebe ênam gôlinj aêac” naŋ, kêmoasiŋ Samuel atomanô, ma eŋ keteŋ mec gêdêŋ Apômtau.

⁷ Ma Apômtau gêjô Samuel awa gebe “Ôkêŋ taŋam launêŋ biŋ, taŋ sêšôm naŋ, gebe èsêac têtiŋ aôm atom, têtiŋ aê ma sedec gebe jatu èsêacnêŋ kiŋ.

⁸ Èsêac sêwi aê siŋ ma sêjam sakiŋ anôtôi jaba. Gêŋ samob, taŋ sêgôm gêdêŋ aê gêdêŋ taŋ kakôc èsêac su aŋga Aiguptu e mêŋgêdêŋ ocsalô tonec naŋ, sêgôm gêdêŋ aôm amboac tonanjeŋ. ⁹ Ôkêŋ taŋam èsêacnêŋ aweŋ, tagenj ôlêŋ biŋ èsêac ŋajaŋa ma ôndôŋ kiŋ, taŋ ênam gôlinj èsêac naŋ, nê ŋagôlinj êndêŋ èsêac.”

¹⁰ Go Samuel kasôm Apômtaunê biŋ samob gêdêŋ lau, taŋ teteŋ kiŋ teŋ gêdêŋ eŋ naŋ. ¹¹ Ma kêsôm gebe “Kiŋ tau oc ênam gôliŋ amac ɳalêŋ amboac tonec gebe Eŋ oc êkôc amac latômi ma êkêŋ êsêac sênam gôliŋ êna kareta siŋŋa to sêŋgôŋ hos ɳaŋô ma êkêŋ êsêac sêlêti sêmuŋ ênê kareta siŋŋa. ¹² Nagêdô eŋ oc êkêŋ êsêac tatu siŋwaga 1,000 nêŋ kapitai ma ɳagêdô têtu siŋwaga 50 nêŋ kapitai. Nagêdô sêkac ênê nom ôkwi to sejon̄ ênê kôm ɳanô sa. ɳagêdô oc sêmansaŋ laukasap siŋŋa ma ênê kareta siŋŋa ɳagêŋlêlôm. ¹³ Eŋ oc êkôc amac latômio gebe sêmansaŋ gêŋmalu to seno ma sêpac gêŋ. ¹⁴ Eŋ oc ejon̄ nêm kôm to wain ma katêkwina ɳajanô mataêjam samob su ma ênac sam gêŋ tau êndêŋ nê sakiŋwaga. ¹⁵ Eŋ oc êkôc gêŋ lemenjlu-lemenjlu ɳatagen̄-tageŋ su aŋga nêm kôm polom to wainŋa gebe êkêŋ êndêŋ nê gejobwaga to sakiŋwaga. ¹⁶ Eŋ oc êkôc nêm sakiŋwagao to ɳac ma nêm bulimakao to doŋki ɳajamanô su aŋga amacnêm ma êkêŋ sênam ênê kôm. ¹⁷ Eŋ oc êkôc nêm domba lemenjlu-lemenjlu ɳatagen̄-tageŋ ma amac taôm oc atu ênê gêŋôma. ¹⁸ Ma êndêŋ bêc tonaj amac oc atan̄ lasê êtu nêm kiŋ, taŋ taôm ajaliŋ sa naŋŋa, mago Apômtau oc êkêŋ taŋa amac êndêŋ bêc tonaj atom.”

¹⁹ Mago lau dedec gebe sêŋô Samuelnê biŋ. Êsêac sêšôm gebe “Masianô, aêac abe akôc kiŋ teŋ ênam gôliŋ aêac. ²⁰ Go aêac atôm lau tentenjlatu samob. Aêacma kiŋ ênam gôliŋ aêac to êwê aêac ma ênac aêacma siŋ.” ²¹ Biŋ samob, taŋ êsêac sêšôm naŋ, Samuel gêŋô ma kêsôm lasê kêtiam gêdêŋ Apômtau. ²² Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Samuel gebe “Ôkêŋ taŋam êsêacnêŋ biŋ ma ôkêŋ kiŋ teŋ êndêŋ

êsêac.” Go Samuel kêsôm gêdêj lau Israel nêj
ηacwaga gebe “Amu andêj nêm malacmôkê êndêj-
êndêjgej ana.”

9

Sêjaliŋ Saul sa kêtû kin

¹ Nac teŋ aŋga Benjaminnê gôlôac gêmoa nê ɻaê Kis. En Abiel latu, naŋ Seroro latu, naŋ Bekorat latu, naŋ Apia latu aŋga toŋ Benjaminnja. En ɻac tolêlôm. ² En latu teŋ gêmoa ɻaê Saul. En ɻac matac ɻajam. Nac Israelŋa teŋ lanjôanô ɻajam kêtôm eŋ gêmoa atom. Môkêapac keleŋ gamêj su.

³ Bêc teŋ Saul tama Kis nê doŋki têna ɻagêdô sêbôm. Amboac tonaj Kis kêsôm gêdêj latu Saul gebe “Ôkôc sakiŋwaga teŋ êwiŋ aôm ma andi naansom doŋki têna tau.” ⁴ Ȅsêagêc sêselêj jasêsa gamêj lôcŋa Epraim, go sêselêj jasêsa gamêj Salisanja, mago têtap bôc tau sa atom. Sêselêj jasêsa gamêj Salimŋa, mago sêmoa tonaj atom. Go agêc sêselêj jasêsa gamêj Benjaminnja, mago sesom elêmê amboac tonanjeŋ.

⁵ Gêdêj taŋ jasêsa gamêj Supŋa naŋ, Saul kêsôm gêdêj sakiŋwaga, taŋ gêwiŋ eŋ naŋ, gebe “Ajôc, aêagêc tamu tana. Tamoc oc êwi doŋki têna ɻabij sin ma ê go tau êtu aêagêcŋa.” ⁶ Ma sakiŋwaga tonaj gêjô eŋ awa gebe “Anôtônê ɻac teŋ gêngôj malac tonec. En ɻac, taŋ lau tetoc eŋ sa naŋ. Biŋ samob, taŋ eŋ kêsôm naŋ, ɻanô kêsa. Aêagêc dandêj eŋ tana. Oc moae eŋ êsôm biŋ katô aêagêc êtu lêj tec taselêj tamoa necŋa.” ⁷ Go Saul kêsôm gêdêj nê sakiŋwaga gebe “Aêagêc embe tana, go takêj asagenj êndêj ɻac tau. Polom taŋ gêc nêj

talú naŋ, gêbacnê. Ma gêŋ ɻagêdô gebe takêŋ êndêŋ Anôtônê ɻac tauŋa gêc atom. Aêagêc nêŋ asageŋ gêc.”⁸ Sakiŋwaga tau gêjô eŋ awa gebe “Ôlic acgom, aê kakôc silber 50 toea, aê oc jakêŋ tonanj êndêŋ Anôtônê ɻac gebe êwa aêagêcnêŋ lêŋ sa.”⁹ (Anja Israel andaŋgeŋ embe ɻac teŋ taê ênam gebe êtu kênac Anôtô êtu gêŋ teŋja, naŋ êsôm gebe “Dandêŋ ɻac-gêlic-gêŋwaga tana.” Gebe ɻac tanj sêsam eŋ galoc gebe Propete naŋ, andaŋgeŋ sêsam eŋ gebe ɻacgêlic-gêŋwaga.)¹⁰ Saul kêsôm gebe “ŋajam, dandêŋ eŋ tana.” Amboac tonanj tec agêc sêsa malac, tanj Anôtônê ɻac gêmoa naŋ sêja.

¹¹ Gêdêŋ tanj êsêagêc sêpi malac, tanj gêc gamêŋ ɻabau sêja naŋ, êsêagêc dêdac ɻapalêo ɻagêdô sêsa sêmêŋ sebe sêkati bu, tec têtu kênac êsêac gebe “Gêlic-gêŋwaga gêmoa me masi.”¹² Êsêac sêjô êsêagêc awen gebe “Aec, eŋ kêsêlêŋ gêmuŋ amagêc. Galocgen eŋ mêmjêô lasê malac gebe ocsalô tonec lau sêkêŋ da teŋ aŋga gamêŋ ɻabau.¹³ Êndêŋ tanj asa malac naŋ, oc atap eŋ sa. Eŋ gebe êpi gamêŋ ɻabau naêniŋ gêŋ. Gebe lau oc sêniŋ gêŋ atomgen e eŋ êô lasê ma ênam mec da su acgom, go lau, tanj sêkalem êsêac naŋ, sêniŋ gêŋ. Api anamaŋ, oc atap eŋ sa solopgeŋ.”¹⁴ Amboac tonanj êsêagêc sêpi malac sêja ma gêdêŋ tanj êsêagêc sêsa malac naŋ, sêlic Samuel kêsêlêŋ kêsa gêdêŋ êsêagêc gêmêŋ gebe êpi gamêŋ ɻabau êna.

¹⁵ Bêc tanj gêmuŋ bêc Saul gêô lasêŋa naŋ, Apômtau geoc biŋ lasê gêdêŋ Samuel ma kêsôm gebe¹⁶ “Elenŋa êndêŋ tanj oc êkô amboac kékô galoc naŋ, aê oc jasakiŋ ɻac teŋ aŋga gamêŋ Benjaminŋa êndêŋ aôm êwac. Ôniŋ oso eŋ êtu ɻoc lau

Israel nêŋ kiŋ. Enj oc ênam ñoc lau kêsi aŋga lau Pilisti lemenj. Aê galic gêŋwapac, taŋ ñoc lau sêōc naŋ, gebe nêŋ taŋiboa kêsô aê taŋocsuŋ sugac.”

¹⁷ Gêdêŋ taŋ Samuel gêlic Saul naŋ, Apômtau kêsôm gêdêŋ enj gebe “Nac tau, taŋ kasôm ênê biŋ gêdêŋ aôm naŋ tonec. Enj ñac, taŋ oc ênam gôlinj ñoc lau.”

¹⁸ Go Saul kêtû gasuc Samuel aŋga malac ñasacgêdô ma kêsôm gêdêŋ enj gebe “Aê jateŋ aôm gebe ôtôc Gêlic-gêŋwaga nê andu êndêŋ aê.” ¹⁹ Samuel gêjô enj awa gebe “Nac-gêlic-gêŋwaga tau aê. Ômuŋ aê ôpi ôndêŋ gamêŋ ñabau ôna gebe ocsalô tec oc ôniŋ gêŋ ôwiŋ aê. Ma êndêŋ bêbêcgeŋ oc jakêŋ aôm ôna ma jasôm biŋ tau, taŋ gobe ôtu kênac êndêŋ aê naŋ, lasê êndêŋ aôm. ²⁰ Ôpô sim taôm êtu donki têna, taŋ sêbôm gêdêŋ ñabêc kêtû têlêac gêjaŋa su naŋ atom gebe têtap êsêac sa su. Mago lau Israel nêŋ awamata samob gêjac asa ñawae. Gêjac aôm to tamam nê gôlôac samob ñawae atom me.” ²¹ Saul gêjô enj awa gebe “Aê ñac Benjaminja, lau Israel nêŋ gôlôacmôkê sauŋanô tau, ma aêŋoc gôlôac kêtû Benjamin nê gôlôacmôkê nêŋ gôlôac ñamuanô tau. Aôm kôsôm biŋ tonaj gêdêŋ aê kêtû agenja.”

²² Go Samuel gêwê Saul agêc nê sakiŋwaga sêšô andu sêniŋ gêŋja sêja ma kêkêŋ êsêagêc sêŋgôŋ lau, taŋ sêkalem êsêac naŋ ñamata. Lau tau naŋ namba amboac 30. ²³ Go Samuel kêsôm gêdêŋ-ñac-genos gêŋja gebe “Ôkôc gêŋ, taŋ kakêŋ gêdêŋ aôm ma kasôm gebe otoc ênêc tau ña naŋ ômôeŋ.”

²⁴ Tec geno-gêŋwaga kêkôc akaiŋ samuc to ñailêŋô ma ketoc kêkô Saul laŋônêmja ma Samuel kêsôm gebe “Ôlic gêŋ ñagec tonec, tec tetoc kêkô aôm laŋômnenêmja nec ôniŋ. Gêŋ tonec sêmasaŋ kêtû

aôm̄ja gebe ênêc e êndêj̄ ɻjanoc gebe ôniŋ ôwiŋ ɻjacleŋ.”

Amboac tonaj̄ Saul gen̄ gêj̄ gêwinj̄ Samuel gêdêj̄ bêc tonaj̄. ²⁵ Gêdêj̄ taŋ̄ ɻsêac sêsep̄ aŋ̄ga gamêj̄ ɻjabau jasêô lasê malac naŋ̄, ɻsêac sêja mê teŋ̄ gêc andu ɻnasalôm̄ tapa-tapa ɻjaô kêtû Saul̄ja ma en̄ gêc bêc gêc tonaj̄.

Samuel gen̄ oso Saul kêtû kiŋ̄

²⁶ Gêdêj̄ taŋ̄ gêu bôj̄ naŋ̄, Samuel gêmôêc kêpi gêdêj̄ Saul gebe “Ôndi sa, aê gabe jakêj̄ aôm̄ ôna.” Saul gêdi ma ɻsêagêc Samuel lulugeŋ̄ sêsa intêna sêja.

²⁷ Sêsa malac ɻjamadiŋ̄, go Samuel kêsôm gêdêj̄ Saul gebe “Ôsôm̄ êndêj̄ nêm sakirwaga gebe ɻsêlêj̄ êmuŋ̄ aêagêc. Eŋ̄ êôc lêlêc aêagêc su, go aôm̄ taôm̄ ômoa saungeŋ̄ acgom, gebe jasôm Anôtô nê biŋ̄ êndêj̄ aôm̄ ônjô.”

10

¹ Go Samuel kêkôc ɻoplakôp toniptêkwi ma kêkêc kêpi Saul môkêapac ma kêlêspôp en̄ alianô ma kêsôm gebe “Apômtau gen̄ oso aôm̄ gebe ôtu ênê lau Israel nêŋ̄ kiŋ̄. Aôm̄ oc ônam gôliŋ̄ Apômtaunê lau to ônam ɻsêac kêsi aŋ̄ga nêŋ̄ ɻacio, taŋ̄ sêgî ɻsêac auc naŋ̄. Gêntalô tonec êwa sa êndêj̄ aôm̄ gebe Apômtau gen̄ oso aôm̄ gebe ôtu ênê gêŋlênsêm̄ ɻakiŋ̄. ² Galoc embe ôwi aê siŋ̄, oc ôndac ɻjac luagêc aŋ̄ga Rahelnê sêô, taŋ̄ gêc gamêj̄ Benjamin ɻjamalac Selsa naŋ̄. ɻsêagêc oc sêôm gêdêj̄ aôm̄ gebe ‘Têtap doŋki têna, taŋ̄ gosom naŋ̄, sa su. Ma galoc tamam taê ga-jam doŋki têna kêtiam atom, mago gê go tau kêtû aôm̄ja gêmoa ma kêsôm gebe “Aê jaŋgom asagen̄

êtu ñoc latucŋa.” ³ Anja tonanj aôm gacgeŋ ôna e ô lasê kamem Taborŋa, go lau têlêac oc dêndac aôm. Ésêac oc sêpi malac Betel sêna gebe sêkêŋ da êndêŋ Anôtô. Teŋ êkôc noniŋ ñalatu kapoac têlêac. Teŋ êkôc mopolom têlêac ma teŋ êkôc bôc ñaôlic towain. ⁴ Ésêac oc sê moalêc aôm ma sêkêŋ mopolom luagêc êndêŋ aôm. Aôm oc ôkôc su aŋga êsêac lemen. ⁵ Go aôm ô lasê malac Gibea Elohim, taŋ lau Piliſti nêŋ malac gêc naŋ. Aôm oc ôndac propete ñatonj teŋ aŋga malac ñasacgêdô. Ésêac aŋga gamêŋ ñabau sêsêp sêmêŋ. Gêŋ wêŋa togam to gegob ma onj to gasuc ñakicsêa êwê êsêac ma nêŋ katuŋ kaiŋ teŋ amboac propete nêŋ gêgôm êsêac. ⁶ Ma Apômtaunê Nalau oc ênam aôm auc êlêlêc su ma nêm katôm kaiŋ teŋ êsa êtôm propete tauŋ nêŋ, go aôm ôtu ñac wakuc teŋ samucgeŋ. ⁷ Êndêŋ taŋ gêŋtalô tonanj samob êtap aôm sa su naŋ, ôŋgôm êtôm nêm ñalêlôm êkac aôm gebe Apômtau tau oc êwiŋ aôm. ⁸ Ôsêp malac Gilgal ôna ômuŋ aê, go aê jandêŋ aôm jawac gebe jakêŋ daja to dawama. Ônsaê aê bêc 7 acgom, go jandêŋ aôm jawac ma jasôm gêŋ, taŋ ôŋgômna naŋ, êndêŋ aôm.”

⁹ Gêdêŋ taŋ Saul kêkac tau ôkwi gebe êwi Samuel sin naŋ, go Anôtô kêkêŋ ñalêlôm wakuc gêdêŋ ej ma gêŋtalô samob tonanj ñanô kêsa gêdêŋ bêc tagen tonanj. ¹⁰ Ma gêdêŋ taŋ êsêagêc sêô lasê malac Gilgal naŋ, propete nêŋ tonj teŋ kêpuc ej tôŋ-tôŋ. Ma Anôtônê ñalau gêjam ej auc kêlêlêc su e katu kaiŋ teŋ kêsa ma jakêsêp êsêac ñalêlôm. ¹¹ Lau samob, taŋ sêjala ej gamuŋ ma sêlic ênê katu kaiŋ teŋ kêsa amboac propete nêŋ naŋ, sêšôm gêdêŋ

tauŋ gebe” Asageŋ gêgôm Kis latu Saul. Eŋ kêtu propete nêŋ teŋ amboac tonaj me.” ¹² Ma ɻac teŋ anja gamêŋ tonaj kêsôm gebe “Êsêacnêŋ tameŋi asa.” Tec sêšôm tonec gebe “Saul kêtu propetenêŋ teŋ amboac tonaj me.” ¹³ Gêdêŋ taŋ katu kaiŋ teŋ kêsa su naŋ, eŋ gêja nê malac Gibea.

¹⁴ Go Saul sa laŋwaga kêsôm gêdêŋ eŋ to nê sakiŋwaga gebe “Amagêc aja ondoc.” Tec eŋ gêjô eŋ awa gebe “Aêagêc asom doŋki têna ma gêdêŋ taŋ atap sa atom naŋ, adêŋ Samuel aja.” ¹⁵ Sa laŋwaga kêsôm gebe “Ôsôm acgom, Samuel kêsôm asageŋ.” ¹⁶ Saul gêjô eo awa gebe “Eŋ kêsôm gêdêŋ aêagêc gebe têtap doŋki têna sa su.” Mago biŋ kiŋja, taŋ Samuel kêsôm naŋ, eŋ gêjac miŋ gêwiŋ atom.

Lau tetoc nêŋ kiŋ Saul sa

¹⁷ Gêdêŋ ɻasawa tonaj Samuel kêkalem lau Israel sêpi tageŋ dêdêŋ Apômtau anja malac Mispa. ¹⁸ Ma kêsôm gêdêŋ lau Israel gebe “Apômtau, Israel nêŋ Anôtô nê biŋ amboac tonec gebe ‘Aê gawê Israel sêpi anja Aiguptu sêmêŋ. Aê gajam amac kêsi anja lau Aiguptuŋa ma anja gamêŋ kiŋja samob, taŋ sêkôniŋ amac naŋ.’” ¹⁹ Mago amac atiŋ nêm Anôtô, taŋ gêjam amac sa anja nêm gêŋwapac to gêŋ lênsôŋja samob naŋ, su gêdêŋ ocsalô tonec ma asôm gebe ‘Masi, ôkêŋ kiŋ teŋ ênam gôliŋ aêac.’ Amboac tonaj andênaŋ taôm akô Apômtau laŋônêmja êtôm nêm gôlôacmôkê to nêm sackapoacgêdôgêŋ.” ²⁰ Samuel kêkêŋ Israelnêŋ gôlôacmôkê samob sêsa sêmêŋ ma kêpuc kapoac e jakêsêp Benjaminja. ²¹ Go kêkêŋ gôlôacmôkê Benjamin nêŋ sackapoacgêdô gêdêŋ-gêdêŋgeŋ sêsa sêmêŋ. Eŋ kêpuc kapoac e jakêsêp sackapoacgêdô

Matri. Go kêkêñ sackapoacgêdô Matri nêj ñac tagen-tagen sêsa sêmêj ma kêpuc kapoac e jakêsêp Kis latu Saul. Mago gêdêj tañ sesom ej nañ, ej gêmoa atom. ²² Tec têtu kênac Apômtau kêtiam gebe “Nac tau gêmêj tonec me masi.” Ma Apômtau gêjô êsêac awen gebe “Aec, ej kësiñ tau gêmoa waba ñalêlôm.” ²³ Amboac tonaj sêlêti sêja ma sêkôc ej aṅga tonaj. Ma gêdêj tañ ej kêkô lau ñalêlôm nañ, ej ñac waso-waso kêlêlêc êsêac samob su. ²⁴ Go Samuel kêsôm gêdêj lau samob gebe “Alic ñac tau, tañ Apômtau kêjaliñ sa nañ me masi. Nac teñ kêtôm ej gêmoa lau samob ñalêlôm atom.” Go lau samob sêjam lasê ma sêmôêc gebe “Kiñ tau êmoa ñajamôj.”

²⁵ Ma Samuel gêwa mêtê to ñagôliñ kiñja sa gêdêj lau ma keto biñ samob kêsêp buku teñ ma ketoc gêc Apômtau lañônêmja. Tonañ su, go Samuel kësakiñ lau samob sêmu sêja nêj andu gêdêñ-gêdêñgeñ. ²⁶ Saul tau gêmu gêja malac Gibea amboac tonanjeñ ma siñwaga, tañ Anôtô kêkac nêj ñalêlôm nañ, jasêwiñ ej. ²⁷ Mago lau sec ñagêdô sêmoa nañ sêsôm gebe “Nac tonaj oc ênam aêac sa amboac ondoc.” Êsêac sêpêc gêdô ej ma sêkêñ gêj teñ gêdêj ej atom. Tagen Saul gêgôm amboac gêlic atom.

11

Saul kêku lau Amon tulu

¹ Lau Amon nêj kiñ Nahas kêpi gêmêj ma kêgi malac Jabel-Gilead auc. Go lau Jabel sêsakiñ biñ gêdêj Nahas gebe “Ômoatiñ poac teñ ôwiñ aêac, go anam sakiñ aôm.” ² Mago ñac Amon Nahas gêjô êsêac awen gebe “Aê jamoatiñ poac tagen

tonec jawinj amac gebe jakip amac matemlakôp anôja sa ma jaŋgôm Israel samob majen êsa.” ³ Go lau Jâbes-Gilead nêŋ kasêga sêšom gêdêŋ eŋ gebe “Ôkêŋ ñasawa êtôm bêc 7 êndêŋ aêac gebe asakiŋ lau jaeŋja êtôm malac-malac Israelja samob sêna ma embe lau teŋ sênam aêac sa atom, go akêŋ tauŋ andêŋ amac.”

⁴ Gêdêŋ taŋ lau jaeŋja jasêô lasê malac Gibeia, taŋ Saul gêŋgôŋ ma sêkêŋ ñawae tau naŋ, lau samob sêpuc tanjiboa sa ma têtaŋ. ⁵ Gêdêŋ tonan Saul gêwê bulimakao gêmu aŋga kôm gêmêŋ ma kêtû kênac gebe “Lau têtaŋ tanjiboa tônê ñam amboac ondoc.” Go êsêac sêjac miŋ lau Jâbes nêŋ biŋ gêdêŋ eŋ. ⁶ Gêdêŋ taŋ Saul gêŋô biŋ tau naŋ, Anôtônê Nalau gêjam eŋ auc ma eŋ têtaç ñandaŋ sec. ⁷ Ma eŋ kékôc bulimakao luagêc ma kêsa gêŋgic-gêŋgic, go kêsakiŋ lau jaeŋja gebe sênam sam êtôm gamêŋ Israelja samobgeŋ ma sêšom biŋ tonec gebe “Lau taŋ sêndi nasêndanguc Saul agêc Samuel atom naŋ, nêŋ bulimakao oc têtap biŋ tonanget sa.” Go Apômtau gêgôm êsêac têtakê ñanô, tec êsêac dêdi tomalagenj sêja. ⁸ Go Saul kékac êsêac sa aŋga malac Besek. Lau Israel nêŋ ñacwaga 300,000 to lau Juda nêŋ 30,000. ⁹ Ma eŋ kêsom geden lau, taŋ sêkôc jaen sêmêŋ naŋ, gebe “Asôm êndêŋ lau Jâbes-Gilead gebe ‘Elenj oc ñandaŋ êsa, go nêm gêŋwapac ñagaô êsa.’” Gêdêŋ taŋ lau jaeŋja sêô lasê malac naŋ, lau Jâbes sêŋô biŋ tau e êsêac têntac kêpô su. ¹⁰ Go lau Jâbes sêkêŋ biŋ gêdêŋ Nahas gebe “Elenjja aêac oc ansuŋ tauŋ awac, go amac aŋgôm aêac atôm taêm ênam.” ¹¹ Gêdêŋ geleŋmata Saul gêwa nê lau kékôc sêja toŋ têlêac ma geden bebec kanucgeŋ

êsêac sêô lasê ɳacionêj becobo ma sêjac lau Amon e oc ɳandanj kêsa. Ma lau ɳapopoc sêc êlinj-êlinj e ɳac luagêc sêmoa sêwinj tauñ atom.

¹² Go lau sêôsôm gêdêj Samuel gebe “Lau ondoc sêôsôm gebe ‘Saul ênam gôlinj aêac atom.’ Ôkêj êsêac dandêj aêac gebe tanac êsêac êndu.” ¹³ Mago Saul kêsôm gebe “Êndêj ocsalô tonec ɳac teñ êmac êndu atom, gebe galoc Apômtau gêjam nê lau Israel kêsi.” ¹⁴ Go Samuel kêsôm gêdêj lau gebe “Ajôc, aêac tapi malac Gilgal ma tawaka mêtê kinjña sa.” ¹⁵ Lau samob sêpi jasêô lasê Gilgal ma sêkêj Saul kêtû kinj sêkô Apômtau lajônêmija. Ma sêkêj da moasiñja gêdêj Apômtau ma Saul to lau Israel samob têntac ɳajam kêlêlêc.

12

Samuel kêsôm biñ gêdêj lau samob

¹ Go Samuel kêsôm biñ gêdêj lau Israel samucgeñ gebe “Aê kakêj tañoc amacnêm biñ atenjña samob ma kakêj kinj teñ gêdêj amac gebe ênam gôlinj amac. ² Ma galoc kinj tau oc êwê amac. Aê katu ɳamalacanô su ma môdê kêpi aê ma aê latuci sêmoa sêwinj amac. Aê gawê amac gêdêj aê ɳapalêgeñ e mêngêdêj galoc. ³ Aê tec gamoa. Aêñoc biñ teñ embe ênêc amacnja, nañ asôm lasê galoc tamoa Apômtau to ɳac, tañ geñ oso eñ nañ, lajônêmija. Aê kajanjo asanê bulimakao su. Aê kakôc asanê doñki su. Aê gagôm keso gêdêj ɳac ondoc ma kakônij asa. ɳac ondoc kêkêj awa ɳalêsiñja gêdêj aê gebe ênac aê matoc su. Asôm lasê gebe jakêj gêñ tau ɳagêjô.” ⁴ Êsêac sêjô ênê biñ gebe “Aôm gôgôm keso teñ gêdêj aêac atom to

kôkôniŋ aêac atom ma kôkôc awa ɻalêsiŋa teŋ aŋga lau teŋ nêŋ atom.” ⁵ Go eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Apômtau tau kêjala ma ênê ɻac geŋ osoŋa gêlic gêdêŋ ocsalô tonec amboac tonanqeŋ gebe amac atap gêŋ teŋ sa gêc aê lemoc atom.” Ma êsêac sêjô eŋ awa gebe “Aec, Apômtau kêjala.”

⁶ Go Samuel kêsôm gêdêŋ lau gebe “Apômtau taŋ kêkêŋ Mose agêc Aron ma sêwê nêm tamemi sêpi aŋga Aiguptu sêmêŋ naŋ kêjala. ⁷ Amboac tonan andi mênjakô gebe dawa nêŋ biŋ sa takô Apômtau lanjônêm ɻa ma aê jawa Apômtaunê moasiŋ samob, taŋ kêkêŋ gêdêŋ amac to nêm tamemi naŋ sa. ⁸ Gêdêŋ taŋ Jakob kêsêp Aiguptu gêja ma lau Aiguptu sêkôniŋ eŋ ɻa gêŋwapac naŋ, amac tamemi sêmôéc gêdêŋ Apômtau. Go eŋ kêsakinj Mose agêc Aron, taŋ sêkôc tamemi su aŋga Aiguptu ma sêkêŋ êsêac sêŋgôŋ gamêŋ tonec. ⁹ Mago êsêac sêliŋ Apômtau, nêŋ Anôtô siŋ, tec Anôtô gêwi êsêac siŋ sêsep kiŋ Hasor aŋga Jabin nê siŋsêlêc Sisera ma lau Pilisti to lau Moab nêŋ kiŋ, taŋ sêjac siŋ gêdêŋ êsêac naŋ lemenj. ¹⁰ Gêdêŋ tonan êsêac têtaŋ gêdêŋ Apômtau ma sêşôm gebe ‘Aêac agôm sec, aêac awi Apômtau siŋ ma ajam sakinj Bal agêc Astarot. Mago galoc ônam aêac kêsi aŋga ma ɻacjo nêŋ ma aêac anam sakinj aômgeŋ.’ ¹¹ Amboac tonan Apômtau kêkêŋ Jerubal agêc Balak ma Jepta agêc Samuel sêjam amac kêsi aŋga nêm ɻacjo, taŋ sêgî amac auc naŋ, lemenj ma amac amoia ɻajam.

¹² “Ma gêdêŋ taŋ alic lau Amon nêŋ kiŋ Nahas gêmêŋ gebe ênac siŋ êndêŋ amac naŋ, amac alinj nêm kiŋ ɻanô Apômtau, amacnêm Anôtô, siŋ ma asôm gadêŋ aê gebe ‘Masi, kiŋ teŋ anam gôlinj aêac.’

¹³ Amboac tonaj kiŋ, taŋ ajaliŋ sa to ateŋ eŋ naŋ, Apômtau kêkêŋ eŋ gebe ênam gôliŋ amac. ¹⁴ Embe atoc Apômtau sa ma anam sakiŋ eŋ akêŋ tanjem ênê biŋ ma ali awem sa êndêŋ Apômtaunê biŋsu atom, embe amac to nêm kiŋ tau, tec gêjam gôliŋ amac nec andaŋguc Apômtau, nêm Anôtô, go amo aŋajam. ¹⁵ Mago amac embe akêŋ tanjem Apômtaunê biŋ atom, ma embe ali awem sa êndêŋ ênê biŋsu, go Apômtaunê lêma oc enseŋ amac êtôm gêgôm gêdêŋ tamemi. ¹⁶ Amboac tonaj atu gasuc amêŋ ma alic gêntalô kapôeŋ naŋ, Apômtau oc êngôm êndêŋ amac matemanôgeŋ. ¹⁷ Galoc noc tanac mopolom ɣanô saŋa me. Aê oc jateŋ Apômtau ma eŋ êkêŋ wapap to kom ênac, go alic to ajala gebe Apômtau gêlic nêm biŋ ateŋ kêtû kiŋja sec.” ¹⁸ Go Samuel keteŋ Apômtau, ma Apômtau kêkêŋ wapap to kom gêjac gêdêŋ oc tonaj. Ma lau samob têtêc Apômtau agêc Samuel ɣanôgeŋ. ¹⁹ Ma sêšôm gêdêŋ Samuel gebe “Oteŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, ôjô nêm sakiŋwaga aêac su, gebe ênam aêac sa ec amac êndu atom. Gebe ma sec gêc kwananôgeŋ ma agôm keso tonaj jagêwiŋ gebe ateŋ kiŋ teŋ.” ²⁰ Samuel kêsôm gêdêŋ lau gebe “Atêc taôm atom. Amac agôm sec samob tonaj biŋjanôgeŋ, tagen andaŋguc Apômtau awi sin atom, anam sakiŋ Apômtau ɣa nêm ɣalêlôm samucgeŋ. ²¹ Akac taôm su anga ênê atom gebe anam sakiŋ gwam, taŋ sênam lau sa to sênam lau kêsi sêŋgôm êtôm atom naŋ, gebe ɣanô masi. ²² Apômtau oc êtiŋ amac su atom kêtû ênê ɣaê kapôeŋja. Eŋ kêsôm kêtû tôŋ gebe êkêŋ amac atu ênê lau. ²³ Aê tauc amboac tonaj. Aê janac jaê biŋ tonec gebe jaŋgôm sec êndêŋ Apômtau ma jawi meç

êtu amacŋa siŋ atom. Masianô, aê oc jandôŋ intêna ŋajam to solop êndêŋ amac jamoa. ²⁴ Tageŋ atêc Apômtau to anam sakiŋ eŋ ŋaŋêŋ to nêm ŋalêlôm samucgeŋ. Asala gêŋsêga samob, taŋ eŋ gêgôm kêtû amacŋa naŋ. ²⁵ Mago embe aŋgôm sec amoia, go amac anaŋa to nêm kingeŋ.”

13

Saul gêjac siŋ gêdêŋ lau Pilisti

¹ Saulnê jala kêtû ... ma eŋ kêtû kiŋ, ma eŋ gêjam gôlinj Israel jala ... ² Enj kêjaliŋ ŋacwaga 3,000 sa aŋga Israel. 2,000 sêmoia sêwiŋ eŋ sêŋgôŋ malac Mikmas to gamêŋ lôc Betelŋa. Ma 1,000 sêmoia sêwiŋ Jonatan sêŋgôŋ malac Gibea Benjaminnja. Lau siŋ ŋagêdô samob Saul gêwi siŋ sêmu sêja nêŋ malac.

³ Go Jonatan gêjac lau Pilisti nêŋ gejobwaga, taŋ gêŋgôŋ Gibea naŋ êndu. Lau Pilisti sêŋô biŋ tonan ŋawae. Go Saul kêjatu lau sêjac dauc kêteŋ kêtôm gamêŋgeŋ ma kêjatu gebe “Lau Hebrai sêkêŋ tanenŋmaŋ.” ⁴ Lau Israel samob sêŋô Saul gêjac Pilisti nêŋ gejobwaga êndu ŋawae ma sêŋô gebe nêŋ waenj kêtû sec aŋga lau Pilisti nêŋ. Ma Saul kêkalem lau samob gebe sêndaŋguc eŋ sêna malac Gilgal.

⁵ Lau Pilisti sêkac tauŋ sa sebe sêncac siŋ êndêŋ Israel. Êsêacnêŋ kareta siŋŋa 3,000 to lau sêŋgôŋ hos ŋaðŋa 6,000 ma lau siŋ ŋagêdô taêsam ŋanô lasê kêtôm ganjac gwêcŋa. Êsêac sêpi jasê nêŋ becobo aŋga malac Mikmas, taŋ gec Bet Awen ŋamakeŋ oc kêpiŋa naŋ. ⁶ Gêdêŋ taŋ lau Israel sêlic gebe lau Pilisti oc sêôc êsêac popoc gebe sêkapinj êsêac sa ŋanôgeŋ naŋ, êsêac sêsiŋ tauŋ ôkwi semoa poclabu

to nom gêsuŋ ma poc kapôēŋ-kapôēŋ ɳasawa to sê tuc ma sê buŋa. ⁷ Ma ɳagêdô selom bu Jordan jasêmoa Gad to Gilead ɳagamêŋ. Saul gacgeŋ gêmoa malac Gilgal ma lau samob, taŋ têdaguc eŋ naŋ, têtêc tauŋ ɳasec.

⁸ Saul kêsaâ bêc 7, kêtôm taŋ Samuel kêsam gêdêŋ eŋ gebe naêndac eŋ naŋ, mago Samuel jagêô lasê Gilgal atom. Amboac tonan lau sêwi Saul siŋ-siŋ sêja. ⁹ Tec Saul kêsôm gebe “Akôc daja to dawama andêŋ aê amêŋ.” Ma eŋ tau kakêŋ daja tonan. ¹⁰ Saul kêkêŋ da tau gêbacnê su, go Samuel mêmgeô lasê. Saul kêpuc eŋ tôŋ-tôŋ gebe ê moalêc eŋ. ¹¹ Mago Samuel kêsôm gebe “Aôm gôgôm asagen.” Ma Saul gêjô eŋ awa gebe “Aê galic lau sêwi aê sin ma aôm gômôeŋ kêtôm gôjac noc naŋ atom ma lau Pilisti sêkac tauŋ sa anga Mikmas, ¹² tec taêc gêjam gebe lau Pilisti oc sêsep Gilgal mêmgsenac aê êmuŋ noc jamansaŋ biŋ êndêŋ Apômtau êtu êlic aê ɳajamŋa. Amboac tonan ɳoc ɳalêlôm kêkac aê ma kakêŋ daja tau.” ¹³ Go Samuel kêsôm gêdêŋ Saul gebe “Aôm gôgôm gêŋ meloc, gôgôm Apômtau, aômnêm Anôtô, nê biŋsu, taŋ kêjatu aôm naŋ, ɳanô kêsa atom. Embe ôŋgôm ɳanô êsa oc Apômtau ênac dabiŋ aôm gebe ôtu Israelnêŋ kiŋ enden tÔŋgeŋ. ¹⁴ Mago galoc nêm gôliŋ kiŋŋa oc ênêc enden tÔŋgeŋ atom. Apômtau kêjaliŋ nê ɳac teŋ sa kêtôm ênê ɳalêlôm ma kêkêŋ eŋ kêtu ênê launêŋ gôliŋwaga gebe aôm gôgôm biŋ, taŋ Anôtô kêjatu aôm naŋ, ɳanô kêsa atom.” ¹⁵ Ma Samuel gêdi anga Gilgal jakêpi malac Gibeon Benjaminŋa.

Saul kêsa lau, taŋ sêmoa sêwin eŋ naŋ sa. Lau tau amboac 600 geŋ. ¹⁶ Saul agêc latu Jonatan ma

lau, tanj sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, jasêŋgôŋ malac Gibea Benjaminja ma lau Pilisti sêŋgôŋ nêŋ becobo aŋga malac Mikmas. ¹⁷ Aŋga tonaj lau Pilisti sêšakinj siŋwaga gebe sêŋgoŋ launêŋ gêŋ. Êsêac sêwa tauŋ kêkôc gêja mata têlêac. Mata teŋ gêja malac Opra, tanj gêc gamêŋ Sualŋa. Mata teŋ gêja malac Bet Horon ¹⁸ ma teŋ kepeŋ gamêŋ ŋabau, tanj sêkô ma sêlic gaboaŋ Seboim to gamêŋ sawa naŋ.

¹⁹ Aŋga gamêŋ Israel samucgeŋ ŋackêpac-kiwaga teŋ gêmoa atom gebe lau Pilisti sêšom gebe” O moae lau Ebolai sêmansaŋ siŋ to kêm ki”. ²⁰ Tec lau Israel samob dêdêŋ lau Pilisti sêja gebe sêuc êsêacnêŋ sakweŋ ki to kinom ma ki to bôjaŋ jalô. ²¹ Lau Pilisti embe sêuc sakweŋ ki me kinom, go lau Israel sênam ôli ŋa mone têlêac, ma embe sêuc ki me bôjaŋ jalô, go sênam ôli ŋa mone tageŋ. ²² Amboac tonaj gêdêŋ siŋ kêsa lau samob, tanj sêmoa sêwiŋ Saul agêc Jonatan naŋ, nêŋ teŋ kêkôc siŋ me kêm ki atom, Saul agêc Jonatan tauŋenj tec sêkôc. ²³ Lau Pilisti sêšakinj siŋwaga toŋ teŋ gebe sejop intêna ŋamaŋgi Mikmasŋa.*

14

Jonatan kêkili siŋwaga Pilistinja

¹ Bêc teŋ Saul latu Jonatan kêsom gêdêŋ ŋac, tanj gêôc ênê laukasap naŋ gebe “Ajôc, dandêŋ Pilistinêŋ siŋwaga, tanj sêŋgôŋ ŋamakeŋ ônêŋa naŋ tana.” Mago kêsom ŋawae gêdêŋ tama atom. ² Gêdêŋ tonaj Saul kêkô ka ŋanô teŋ ŋalabu aŋga malac Migron, tanj gêc Gibea naŋ, ma lau 600

---

* **13:23:** Aŋga Hebolai aweŋ namba jalaŋa gêc awê atom.

sêmoa sêwiŋ eŋ. ³ Ma Ahija, Iskiabod nê lasi Ahitub latu eŋ kêsô ɣakwê dabuŋ. Ahitub eŋ Apômtaunê dabuŋwaga Eli, tanj gêngôŋ Silo naŋ, nê latu Pinehas latu eŋ. Lau teŋ sêŋô Jonatan gêja ɣawae atom. ⁴ Aŋga intêna ɣamangi, tanj Jonatan kêsa gebe naêô lasê lau Pilisti nêŋ sinwaga naŋ, poc soso balin luagêc kékô makenŋ-makenŋ, sêsam teŋ gebe Beses ma teŋ gebe Sene. ⁵ Teŋ kékô gêmu kêsô Mikmasŋa ma teŋ kékô gêmu kêsa Gebanja.

⁶ Jonatan kêsôm gêdêŋ ɣac, tanj gêôc ênê laukasap naŋ, gebe “Ajôc, talom dandêŋ lau samuc naŋ sinwaga tana. Oc moae Apômtau ênam kôm êtu aêagêcŋa. Eŋ kêtôm gebe êkêŋ aêagêc taku ɣacio tulu ma ɣacio taêsam me luagêcgeŋ têtôm gebe sêkô eŋ auc atom.” ⁷ Ma ênê ɣac, tanj gêôc ênê laukasap naŋ, gêjô eŋ awa gebe “Ôngôm êtôm aôm taêm gêjam. Ônamaŋ. Aê oc jawiŋ aôm. Biŋ tanj aôm taêm gêjam naŋ, aê taêc gêjam amboac tonanĝen.” ⁸ Jonatan kasôm gebe “Najam, talom natatôc tauŋ êndêŋ êsêac sêlic aêagêc. ⁹ Êsêac embe sêrôm êndêŋ aêagêc gebe ‘Akô tonanŋ e aêac awac’, go aêagêc takô maleŋ ma dandêŋ êsêac tana atom. ¹⁰ Mago embe sêrôm gebe ‘Api andêŋ aêac amêŋ’, go aêagêc tapi tana gebe biŋ tonanŋ oc êkêŋ puc aêagêc gebe Apômtau kékêŋ lau Pilisti sêsep aêagêc lemenŋ.” ¹¹ Amboac tonanŋ êsêagêc têtôc tauŋ gêdêŋ Pilisti nêŋ sinwaga sêlic êsêagêc. Ma lau Pilisti sêrôm gebe “Alic acgom, Ebolai sêsa aŋga gêsuŋ, tanj sêsiŋ tauŋ sêmoa naŋ sêmêŋ.” ¹² Go sêmôêc gêdêŋ Jonatan agêc nê ɣac, tanj gêôc ênê laukasap naŋ, gebe “Api andêŋ aêac amêŋ. Aêac abe atôc gêŋ teŋ êndêŋ amagêc.” Jonatan kêsôm gêdêŋ nê ɣac

gebe “Ajôc, ôndaŋguc aê. Apômtau kêkêj êsêac sêsep Israel lemenj sugac.” ¹³ Jonatan kêgalap kêpi ɳa akaiŋ to lêma gêmunj ma nê ɳac kêdaguc ej. Jonatan kêsôlô lau Pilisti jagwac-jagwac jasêc ma nê ɳac gêjac êsêac êndu kêdaguc-kêdaguc. ¹⁴ Jonatan agêc nê ɳac sêjac siŋ kwapuc ma sêjac lau amboac 20 êndu anga nom ɳasawa sauŋ teŋ. ¹⁵ Pilisti nêŋ siŋwaga selendec ɳanô ma lau Pilisti samob amboac tonaj. Siŋwaga to sêjanjowaga katunj uŋ tagenj. Ôjô gêjam ma Anôtô kêtakê êsêac ɳanôgeŋ.

Sêku lau Pilisti tulu

¹⁶ Saulnê dibwaga anga malac Gibea Benjam-inja sêlic Pilisti sêwê sêlêsageŋ. ¹⁷ Amboac tonaj Saul kêsôm gêdêŋ lau, tanj sêwiŋ ej nanj gebe “Asa lau sa ma alic asa gêwi aêac siŋ.” Sêsa lau sa e sêlic gebe Jonatan agêc ɳac, tanj gêôc ênê laukasap naŋ, sêmoa atom. ¹⁸ Tec kêsôm gadêŋ Ahija gebe “Ôkôc Anôtônê poac ɳakatapa ômôeŋ.” Gêdêŋ ɳasawa tonaj êsêac sêbalaj Anôtônê poac ɳakatapa gêwiŋ lau Israel. ¹⁹ Saul kêsôm biŋ gêdêŋ dabuŋwaga gêmoa ma ɳaonda anŋa Pilisti nêŋ gamêŋ becobonja kêtu kapôeŋ. Tec Saul kêsôm gêdêŋ dabuŋwaga gebe “Ôpuc kapoac dabun atom.” ²⁰ Go Saul gêwiŋ lau samob, tanj sêmoa sêwiŋ naŋ, têdênaŋ tauŋ sebe sênat siŋ. Êsêac sêlic gebe lau Pilisti sêjac tauŋ sejogenj ma ɳalênsôŋ kêtu kapôeŋ. ²¹ Ma lau Ebolai, tanj sêmoa sêwiŋ Pilisti kwananjenj ma sêwiŋ êsêac jasêngôŋ gamêŋ becobonja naŋ, sêwi êsêac siŋ ma sêkac tauŋ ôkwi jasêwiŋ Saul agêc Jonatan. ²² Ma lau Israel samob, tanj sêsiŋ tauŋ sêmoa lôc Epraim naŋ, sêŋô ɳawae gebe lau Pilisti sêc siŋ su sêja,

tec êsêac jasêwiŋ ma sêjanda lau Pilisti amboac tonanđen. ²³ Amboac tonanđ Apômtau gêjam Israel kêsi gêdêŋ bêc tonanđ ma sêjac siŋ e jasêlêlêc malac Bet Awen su.

Siŋ gêbacnê ma biŋ kêsa

²⁴ Lau Israel sêjac siŋ e tekweŋ gêbac samucgeŋ, gebe gêdêŋ bêc tonanđ Saul kêtôc lêma ma kêjatu nê lau gebe “Aê japuc boa ɻac, taŋ êniŋ gêŋ e oc naêsep ma aê jakac ɻoc kamocgôc êpi ɻoc ɻacjo.” Amboac tonanđ lau teŋ aweŋsuŋ kêsac gêŋ taniŋja teŋ atomanô. ²⁵ Ma lau samob jasêô lasê malenj ma têtap lêp sa gêc nom. ²⁶ Mago lau, taŋ têtap sa ma sêlic lêp tau gêwê naŋ, nêŋ teŋ kêmêtôc lêma jakêkôc mêngeŋ ɻagec atom gebe têtêc Saul nê biŋ kêpuc boaŋa. ²⁷ Mago Jonatan gêŋô tama kêsôm biŋ êpuc boa launja tonanđ atom. Tec eŋ kêmêtôc nê tôc, taŋ kêmêgôm naŋ, jakêsac ɻatêpôe kêsêp lêp, go kêkêŋ kêsô awasuŋ ma gêŋ tau kêlau eŋ. ²⁸ Go lau tau nêŋ ɻac teŋ kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Tamam gêjac jao gêŋ tonanđ to kêtôc lêma gêwiŋ ma kêsôm gebe ‘Aê japuc boa ɻac, taŋ êniŋ gêŋ êndêŋ ocsalô tonec.’ Tec lau samob tekweŋ gêbac.” ²⁹ Go Jonatan kêsôm gebe “Aê tamoc gêgôm keso gêdêŋ aêacnêŋ lau, Alic acgom, aê matocanô ɻawa kêsa gebe gaen lêp tonec ɻagecgeŋ. ³⁰ Ocsalô tonec lau embe sêniŋ gêŋ, taŋ sêjanđo su aŋga ɻacjo nêŋ naŋ, oc ɻajam êlêlêc, oc sênaç lau Pilisti popoc samucgeŋ.”

³¹ Gêdêŋ bêc tonanđ lau Israel sêku lau Pilisti tulu to sêjanda êsêac aŋga Mikmas e gêdêŋ Aijalon. Mago lau tekweŋ gêbac ɻanô. ³² Tec êsêac jasêkac domba to bulimakao ɻalatu, taŋ sêjanđo su naŋ

ηagaôgeŋ, ma sêjac êndu gêc nom ηaôma palinj-palinjēŋ ma seŋ ηamêṣôm todecgeŋ. ³³ Go êsêac sêṣôm gêdêŋ Saul gebe “Ôŋô acgom, lau sêgôm sec gêdêŋ Apômtau ma seŋ gêŋ todec.” Eŋ kêsôm gebe “Amac agôm secgoc. Ansambi poc kapôeŋ teŋ êmêŋ tonec.” ³⁴ Go Saul gêjac têku nê biŋ gebe “Andêŋ lau naasôm êndêŋ êsêac gebe ‘Lau samobgen sêkôc nêŋ bulimakao to domba dêndêŋ aê sêmêŋ gebe sêmbuc aŋga tonec ma sêniŋ. Mago aŋgôm sec êndêŋ Apômtau gebe aniŋ gêŋ todecgeŋ atom.’” Amboac tonan gêdêŋ gêbêc lau samob sêkôc nêŋ bulimakao gêdêŋ-gêdêŋgeŋ sêmêŋ ma sêbuc aŋga tonan. ³⁵ Ma Saul gêboa Apômtaunê altar teŋ sa ma altar tau kêtua ſaulnê altar ηamataŋa, taŋ gêboa gêdêŋ Apômtau naŋ.

³⁶ Go Saul kêsôm gebe “Ajôc, tasêp tandaŋguc lau Pilisti tana êndêŋ êmbêc ma tajanjo êsêacnêŋ gêŋ su e oc êpi, ma êsêacnêŋ ηac teŋ êwê aêac sa atom.” Lau samob sêjô eŋ awa gebe “Ôŋgôm gêŋ, taŋ taêm gêjam gebe ηajam naŋ.” Mago dabuŋwaga kêsôm gebe “Tatu gasuc dandêŋ Apômtau tana acgom.”

³⁷ Amboac tonan Saul kêtua kênac Anôtô gebe “Aê jasêp najanda lau Pilisti me masi. Aôm oc ôkêŋ êsêac sêṣêp Israel lemen me masi.” Mago Anôtô gêjô eŋ awa gêdêŋ bêc tonan atom. ³⁸ Tec Saul kêsôm gebe “Amac lau nêŋ kasêga samob, amêŋ ma akip biŋ sa e ajala gebe asa gêgôm keso geden ocsalô tonec biŋjanôgeŋ. ³⁹ Aê jasôm êtu tôŋ êtu Apômtau, Israelnêŋ kêsiwaga, taŋ gêmoa mata jali naŋŋa, gebe biŋ tau embe anêc aê latuc Jonatanŋa eŋ oc êmac êndu biŋjanô.” Mago lau nêŋ teŋ gêjô eŋ awa atom. ⁴⁰ Go Saul kêsôm gêdêŋ lau

Israel samob gebe “Amac lau samob akô ɳamakenj ma aêagêc latuc Jonatan akô ɳamakenj.” Ma lau samob sêjô ej awa gebe “Ôngôm gêŋ, taŋ gôlic gebe oc ɳajam naŋ.” ⁴¹ Tec Saul kêsôm gebe “O Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, amboac ondoc tec gôjô nêm sakijwaga awa gêdêŋ ocsalô tonec atom. O Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, tôp tau embe ênêc aê me latuc Jonatan, go ôkêŋ Urim, mago embe tôp tau ênêc nêm lau Israelja, go ôkêŋ Tumim.” Ma Jonatan agêc Saul sêwê kaiŋ tôp ma lau Israel sêmoa. ⁴² Go Saul kêsôm kêtiam gebe “Apuc kapoac êtu aêagêc latuc Jonatanja.” Ma kêtap Jonatan sa.

⁴³ Go Saul kêsôm gêdêŋ Jonatan gebe “Ôsôm êndêŋ aê gebe gôgôm asageŋ.” Tec Jonatan kêsôm lasê gêdêŋ ej gebe “Biŋjanô, aê gaeŋ lêp ɳagec, taŋ kêsap tôc, taŋ kamégôm naŋ tōŋ. Aê tec kakô aê jamac êndumaŋ.” ⁴⁴ Ma Saul kêsôm gêdêŋ ej gebe “Aôm embe ômac êndu atom, go Anôtô enseŋ aê sumanj.” ⁴⁵ Go lau sêsôm gêdêŋ Saul gebe” Jonatan taŋ kêku ɳacjo tulu tonaclaigenj anga Israel ɳalêlôm naŋ, oc êmac êndu me. Masianô. Aêac asôm êtu tôŋ êtu Apômtau, taŋ gêmoa mata jali naŋja gebe ênê môkêlaŋ tageŋ êu tau êsêp nom atom.” Amboac tonanj lau sêjam Jonatan kêsi gebe êmac êndu atom. ⁴⁶ Go Saul kêjanda lau Pilisti kêtiam atom ma gêc gêja. Ma lau Pilisti sêc sêmu sêja nêŋ gamêŋ.

Saulnê gôliŋ to gôlôac

⁴⁷ Gêdêŋ taŋ Saul kêtu kiŋ Israelja su naŋ, ej gêjac siŋ gêdêŋ nê ɳacjo anga gamêŋ samob. Ej gêjac siŋ gêdêŋ lau Moab to Amon ma Edom, gêjac siŋ gêdêŋ kiŋ Sobaŋa ma gêdêŋ lau Pilisti. Anja gamêŋ samob, taŋ ej gêjac siŋ kêsa naŋ, ej kêku

êsêac tulu. ⁴⁸ Enj kêtôc nê ñaclai ma kêku lau Amalek tulu, ma gêjam Israel kësi aŋga lau sêjanġowaga nêŋ.

⁴⁹ Saul latui nêŋ ñaê tonec gebe Jonatan agêc Iswi ma Malkisua. Ma latuio nêŋ ñaê tonec gebe awêsêga nê ñaê Merab, ma awê sauŋ nê Mikal.

⁵⁰ Saul tau nê awê nê ñaê gebe Ahinoam, enj Ahi-mas latuo. Ênê siŋwaganêŋ ñac siŋsêlêc nê ñaê Abner. Enj Saul tama sauŋ Ner latu. ⁵¹ Saul tama Kis ma Abner tama Ner êsêagêc nêŋ tamenji Abiel.

⁵² Gêdêŋ têm samob, taŋ Saul gêmoa nom naŋ, enj gêjac siŋ ñajaŋa sec gêdêŋ lau Pilisti ñapanj. Ma enj embe êlic ñactêkwa to ñaclai teŋ, naŋ enj êkêŋ enj naêwiŋ ênê siŋwaga. * †

15

Siŋ gêdêŋ lau Amalek

¹ Samuel kêsôm gadêŋ Saul gebe “Apômtau kêsakiŋ aê gebe janinj oso aôm ôtu ênê lau Israel nêŋ kinj. Amboac tonanj galoc ôkêŋ tanjam Apômtau awa acgom. ² Lau siŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm binj tonec gebe ‘Aê gabe jakêŋ ñagêjô êndêŋ Amalek êjô gêŋ, taŋ êsêac sêgôm gêdêŋ Israel. Êsêac sêkô intêna auc êsêac gêdêŋ taŋ sêpi aŋga Aiguptu samanj naŋ. ³ Galoc ôna ma ônac Amalek ma onseŋ êsêac to naŋ gêŋ samob su. Taêm walô êsêac atom. Ônac samob êndu, ñacwaga to lauo ma ñapalêo to ñac ma ñapalê dedec, bulimakao to domba ma kamel to donki.’ ”

---

* **14:52:** Ñakwê tau Ebolai sêsam gebe Epod. † **14:52:** Tumim to Urim Israelnêŋ kapoac ñaê.

⁴ Tec Saul kakalem lau sêpi tagen aŋga Telaim. Êsêac siŋwaga Israelŋa 200,000 ma Judawaga 10,000. ⁵ Saul mēŋgêō lasê Amaleknêŋ malacsêga ma gêwa êsêac gêc nêŋ gamêŋja gaboaŋ. ⁶ Go Saul kêsakinj binj gadêŋ lau Ken gebe “Andi, awi Amalek sinj, aēc asêp ana gebe janseŋ amac su awiŋ êsêac atom, gebe amac amoasiŋ lau Israel gadêŋ taŋ sêpi aŋga Aiguptu sêmêŋ naŋ.” Amboac tonanj lau Ken sêwi lau Amalek sinj. ⁷ Go Saul kêku lau Amalek tulu aŋga malac Hawila e gêdêŋ Sur, taŋ gêc kêkanôŋ Aiguptu ŋagamêŋ oc kêpiŋa naŋ. ⁸ Enj kakôc lau Amalek naŋ kin Agag tōŋ tomata jaligenj ma gesenj lau samob su ŋa sinj. ⁹ Mago Saul to nê lau taêŋ walô Agag ma domba to bulimakao ŋalatu ŋajam-ŋajam to domba ŋalatu ma gêŋ ŋagêdô samob, taŋ sêlic ŋajam naŋ, tec sebe senseŋ su sênaŋa atom. Mago êsêac sesenj gêŋ sec-sec to ŋatêkê samobgeŋ su.

Saul taŋapêc ma Anôtô kêtij eŋ su

¹⁰ Tec Apômtau nê biŋ gêdêŋ Samuel gebe ¹¹ “Aê gaenj olin gebe kakêŋ Saul kêtu kin owagenj gebe eŋ gêbuc dêmôē aê ma gêgôm aêjoc jatu ŋanô kêsa atom.” Samuel nê ŋalêlôm ŋawapac ma kêtaŋ gêdêŋ Apômtau gêdêŋ gêbêc samuc tonanj. ¹² Nabêbêc kanucgeŋ Samuel gêdi gebe êpuc Saul tōŋ-tōŋ gêja. Go biŋ tonec gêdêŋ Samuel gebe “Saul kêpi lôc Karmel ma jagêboa ŋabelo teŋ sa kêtu eŋ tauŋa aŋga tonanj, go kêkac tau ôkwi kêsêp malac Gilgal gêja.” ¹³ Samuel jakêtap Saul sa ma Saul gê moalêc eŋ gebe “Apômtau ênam mec aôm. Aê gagôm Apômtaunê jatu ŋanô kêsagac.” ¹⁴ Mago Samuel kêsôm gebe “Nam amboac ondoc, tec ganjô

domba kêteaj kêsô tañocsuñ ma bulimakao kêteaj mèñganô.” ¹⁵ Saul gêjô eñ awa gebe “Lau sêkôc gêj tau aŋga Amaleknêj. Èsêac tañj walô domba to bulimakao ñajam-ñajam tonec gebe sêkêj êtu da êndêj Apômtau, aômnêm Anôtô. Gêj ñagêdô aéac aseñ su samucgen.” ¹⁶ Ma Samuel kêsôm gêdêj Saul gebe “Kêtômgac. Aê gabe jasôm biñ, tañ Apômtau kêsôm gêdêj aê gêdêj gêbêc nañ, êndêj aôm.” Ma eñ gêjô eñ awa gebe “Ôsôm acgom.”

¹⁷ Ma Samuel kêsôm gebe “Aôm gôlic taôm amboac ñac ñaôma, mago kôtu gôlôacmôkê Israelña nêj laumata ma Apômtau geñ oso aôm kôtu Israelnêj kiñ. ¹⁸ Ma Apômtau kêsakiñ aôm gebe naonseñ lau alôb-alôb Amalek su ma ônac siñ êndêj èsêac e sênaña samucgen. ¹⁹ Kêtu asageñja aôm tañjam wamu Apômtau awa atom. Kêtu agenja nêm ñalêlôm kêboañ kêtu èsêacnêj awamataña ma gôgôm gêj, tañ Apômtau gêlic sec nañ.” ²⁰ Saul gêjô Samuel awa gebe “Aê tañoc wamu Apômtau. Aê gaja kêtôm Apômtau kêsakiñ aê. Ma aê kakôc lau Amalek nêj kiñ Agag gamêj ma gasen Amalek ñagêdô samob su sêjaña. ²¹ Mago lau sêkôc domba to bulimakao aŋga awa siñja ñajamanô tau, tañ Apômtau kêjatu gebe sênaña nañ, gebe sêkêj êtu da êndêj Apômtau, aômnêm Anôtô aŋga malac Gilgal.”

²² Go Samuel kêsôm gebe “Apômtau mataanô gêlic daja to da ñagêdô ñawa kêtôm takêj tañej Apômtau awa me. Ôlic acgom, tañej wamu kêlêlêc da su ma takêj tañej nañ kêlêlêc domba kapoac ñalêsi su amboac tonaj. ²³ Tañejpêc tau gêj sec kêtôm bej ma gêsuj têkwa ñatoj kêtôm sakin gwamña. Aôm kôtiñ Apômtaunê biñ su, tec

Apômtau kêtij aôm su. Kôtu kiŋ kêtômgac.”

²⁴ Go Saul kêsôm gêdêŋ Samuel gebe “Aê gagôm secgoc gebe kagêli Apômtaunê jatu to aômnêm biŋ. Aê katêc lau ma kakêŋ taŋoc êsêac aweŋ. ²⁵ Mago galoc jateŋ aôm gebe ôsuc ɻoc sec ôkwi ma ôwiŋ aê, agêc tamu tana gebe janam sakinj êndêŋ Apômtau.” ²⁶ Mago Samuel gêjô eŋ awa gebe “Oc jawinj aôm atom, gebe aôm kôtij Apômtaunê biŋ su, tec Apômtau kêtij aôm su gebe ôtu Israelnêŋ kiŋ êtiam atom.” ²⁷ Go Samuel kêkac tau ôkwi gebe êc êna ma Saul gê eŋ tōŋ kêsêp nê ɻakwê ɻalêsu e gêrgic. ²⁸ Tec Samuel kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ocsalô tonec Apômtau kêkao sakinj kiŋja su aŋga aômnêm amboac tonaj ma kêkêŋ gêdêŋ ɻac wacbaŋ aôm ɻa teŋ, tanj ɻajam kêlêlêc aôm su naŋ. ²⁹ Israelnêŋ Anôtô ɻawasi kêsau biŋ to gêjam tau ôkwi atom. Eŋ ɻamalac gebe ênam tau ôkwi-ôkwi nec atom.” ³⁰ Go Saul kêsôm gebe “Aê kajala gebe gagôm secgoc. Mago otoc aê sa ɻoc launêŋ laumata to lau Israel sêlic ma ôwiŋ aê, agêc tamu tana gebe janam sakinj Apômtau, aômnêm Anôtô.” ³¹ Go Samuel kêkac tau ôkwi kêdaguc Saul. Ma Saul gêjam sakinj gêdêŋ Apômtau.

³² Su, go Samuel kêsôm gebe “Akôc Amaleknêŋ kiŋ Agag andêŋ aê amêŋ.” Agag kêsêlêŋ gêdêŋ eŋ tonjalêlôm ɻatutucgeŋ ma kêsôm gêc tau gebe “Tamac êndu kêtû gêŋ ɻamakicgoc.” ³³ Ma Samuel kêsôm gebe “Kêtôm aômnêm siŋ gesenj lauonêŋ ɻapalê su, tec aôm tênam nê ɻapalê masi amboac tonanĝenj.” Ma Samuel gêjac Agag popoc-popocgeŋ kêkô Apômtau laŋônêmja aŋga Gilgal.

³⁴ Go Samuel gêja Rama ma Saul kêpi gêja nê

andu aŋga Gibea. ³⁵ Samuel gêlic Saul kêtiam atom e gêmac êndu, mago Samuelnê ɣalêlôm ɣawapac kêtua Saulŋa. Ma Apômtaunê ɣalêlôm gêbuc dêmôe gebe kékêŋ Saul kêtua Israelnêŋ kiŋ wageŋ.

16

Samuel geŋ oso Dawid kêtua kiŋ

¹ Apômtau kêsôm gêdêŋ Samuel gebe “Nêm ɣalêlôm ɣawapac êtu Saulŋa e êndêŋ ondocgeŋ. Aê katin eŋ su gebe êtu Israelnêŋ kiŋ êtiam atom. Ôkêc niptêkwi êsêp nêm ɣoplakôp ma ôsêlêŋ. Aê jasakin aôm ôndêŋ ɣac Betlehemŋa Isai ôna gebe kajalin latuinêŋ teŋ sa gebe êtu kiŋ.” ² Mago Samuel kêtua kênac gebe “Aê oc jana amboac ondoc. Saul embe êŋô ɣawae, oc ênac aê êndu.” Go Apômtau gêjô eŋ awa gebe “Ôkôc bulimakao têna wakuc teŋ êwiŋ ma ôsôm gebe ‘Aê gamêŋ gabe jakêŋ da êndêŋ Apômtau.’ ³ Go ôkalem Isai êniŋ da ɣamoasin êwiŋ. Aê oc jaoc biŋ, taŋ ôŋgômŋa naŋ, lasê êndêŋ aôm. Ma aôm ôniŋ oso ɣac, taŋ aê oc jasam êndêŋ aôm naŋ.” ⁴ Samuel gêgôm kêtôm Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ ma gêja malac Betlehem. Malac tau ɣagejobwaga sêpuc eŋ tôŋ-tôŋ tonêŋ ɣalêlôm ɣatutucgeŋ ma sêsôm gebe “Kôsêlêŋ biŋ ɣajamŋa me.” ⁵ En gêjô êsêac awei gebe “Aec, aê gamêŋ kêtua biŋ ɣajamŋa. Aê gamêŋ gabe jakêŋ da êndêŋ Apômtau. Anam dabuŋ taôm gebe ménjêwiŋ aê ma takêŋ da tau.” Go eŋ tau gêjam mec Isai to latui ma keteŋ êsêac gebe ménjêkêŋ da sêwiŋ.

⁶ Èsêac sêô lasê ma Samuel gêlic Eliab, tec geboc Apômtaunê ɣac êniŋ oso eŋja tau. ⁷ Mago Apômtau kêsôm gêdêŋ Samuel gebe “Ôê taêm eŋ ôliŋ ɣawasi

to waso-waso atom. Aê katiŋ eŋ su, gebe aê galic gêŋ kêtôm ɣamalac sêlic naŋ atom. ɣamalac sêlic gêŋ, taŋ gêc dêmôēja naŋ ma Apômtau gêbi ɣalêlôm lêtêŋ.”⁸ Isai gêmôēc Abinadab ma kékôc eŋ gêdêŋ Samuel gêja. Mago eŋ kêsôm gebe “Apômtau kêjaliŋ eŋ sa atom amboac tonanĝeŋ.”⁹ Go Isai kékêŋ Sama gêja, mago Samuel kêsôm gebe “Apômtau kêjaliŋ eŋ sa atom amboac tonanĝeŋ.”¹⁰ Isai kékêŋ latui 7 dêdêŋ Samuel sêja. Ma Samuel kêsôm gêdêŋ Isai gebe “Apômtau kêjaliŋ êsêac tonec ɣai nêŋ teŋ sa atom.”¹¹ Go Samuel kêtu kênac Isai gebe “Latômi tecenanĝeŋ me.” Ma Isai gêjô eŋ awa gebe “Nac sauŋ gacgeŋ gêmoa, eŋ gejob domba gêmoa.” Samuel kêsôm gêdêŋ Isai gebe “Ôkêŋ lau nasêkôc eŋ sêmêŋ. Aêac oc danĝôŋ sic atom e eŋ êmêŋ acgom.”¹² Amboac tonanĝeŋ kékêŋ lau jasêkôc eŋ sêmêŋ. Eŋ laŋôanô ɣajamanô to mataanô ɣakêŋkêŋ ma ôli e ɣawasi laŋgwageŋ. Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Samuel gebe “Ajôc, ôniŋ oso eŋ, nac tau tonec.”¹³ Samuel kékôc niptêkwí ɣanoplakôp ma gen oso Dawid anja têwai ɣalêlôm. Go Apômtaunê Njalau kêsêp Dawid ɣalêlôm jagêjam eŋ auc gêdêŋ bêc tonanĝeŋ ma gê tôngen gêja. Samuel gêdi ma gêc gêja Rama.

Dawid gêjac gêŋ wêŋa kêtu Saulŋa

¹⁴ Apômtaunê Njalau gêwi Saul siŋ ma ɣalau sec teŋ anja Apômtaunê kêlêsu eŋ.¹⁵ Go Saulnê sakiŋwaga sêšôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm kôjala gebe ɣalau sec anja Anôtônê kêlêsu aôm gêmoa.¹⁶ Amboac tonanĝeŋ ma ɣatau, ôjatu nêm sakiŋwaga aêac gebe ansom nac gêjac gêŋ wêŋawaga teŋ. Ma embe ɣalau sec anja Anôtônê mêmêlêsu aôm eŋ oc ênac gêŋ wêŋa

ma nêm ŋalêlôm êtu malô êtiam.” ¹⁷ Saul kêsôm gêdêŋ nê sakinwaga gebe “Najam, ansom ŋac-gêjac-gêŋ-wêŋawaga teŋ ma akôc eŋ andêŋ aê amêŋ.” ¹⁸ Sakinwaganêŋ teŋ kêsôm gebe “Aê galic Isai aŋga Betlehem nê latu teŋ gêjac gêŋ wêŋa ŋajamanô. Eŋ ŋactêkwa to ŋaclai ma kêsôm biŋ tokauc to lanjôanô ŋajam ma Apômtau gêmoa gêwiŋ eŋ.” ¹⁹ Amboac tonan Saul kêsakiŋ lau dêdêŋ Isai séja ma kêsôm gebe “Ôsakiŋ latôm Dawid, taŋ gejob domba gêmoa naŋ, êndêŋ aê êmêŋ.” ²⁰ Tec Isai kékôc donki teŋ jakêkêŋ polom gêsac ŋaô to wain kêsêp ŋaôlic teŋ ma noniŋ ŋalatu kapoac teŋ ma kêsakiŋ latu Dawid gebe êkêŋ gêŋ tau êndêŋ Saul. ²¹ Amboac tonan Dawid gêdêŋ Saul gêja ma gêjam sakin eŋ. Ma Saul têtac gêwinj Dawid ŋanôgeŋ ma kékêŋ eŋ kêtu ŋac, taŋ gêôc ênê laukasap naŋ. ²² Ma Saul kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Isai ma kêsôm gebe “Ôkêŋ latôm Dawid ênam sakin aê êmoa gebe aê galic eŋ ŋajam.” ²³ Ma kêtôm têm samob, taŋ Anôtônê ŋalau sec kélêsu Saul naŋ, Dawid kékôc nê gen wêŋa ma gêjac e kêmoasiŋ Saul ma ôli ŋajam kêsa ma ŋalau sec gêwi eŋ siŋ.

17

Goliat kékili lau Israel

¹ Lau Pilisti sêkac nêŋ lau siŋŋa sa sêpi tagen aŋga malac Judaŋa teŋ ŋaê Soho. Êsêac sê becobo kêsêp Soho ma Aseka ŋasawa aŋga Epes-Damim. ² Saul to lau Israel sêkac sa sêpi tagen amboac tonanget ma sê becobo aŋga gamêŋ Ela. Go êsêac têdênaŋ tauŋ sebe sénac siŋ endenŋ lau Pilisti. ³ Lau Pilisti sêkô lôc ŋamakeŋ ma Israel sêkô lôc ŋamakeŋ ma gaboaŋ gêc ŋaluŋ. ⁴ Go lau Pilistinêŋ ŋac siŋsêlêc kêsa aŋga

êsêacnêj tonj gêmêj, ênê ɻaê Goliat anja malac Gat. Ej ɻac waso-waso balin sec kêtôm saka samuc teñ ma ɻasêku. ⁵ Ej kékuc kululuñ ki ma kêsô ɻakwê ki. ɻakwê ki tau ɻawapac kêtôm 75 kilo. ⁶ Ej kékwa atêkwa auc ɻa ki ma gêôc kêm ki. ⁷ Kêm ɻadambê kêtôm sap ma kêm ɻamata ki ɻawapac kêtôm 10 kilo. Ma ênê ɻac teñ gêja ênê lautuc kêsêlêj gêmuñ ej. ⁸ Ej kêsa ménkêkô ma gêmôêc gêdêj lau Israel gebe “Kêtu asagenjña amac amêj abe anac siñ. Aê Pilisti teñ ma Saulnê sakiñwaga amac atom me. Ajalij nêm ɻac teñ sa êsêp êndêj aê êmêj. ⁹ Ej embe êtôm gebe ênac aê êndu, nango atu amacnêm sakiñwaga. Mago aê embe jaku ej tulu ma janac ej êndu, nango amac atu aêacma sakiñwaga ma anam sakin aêac.” ¹⁰ Ma Pilisti tau kêsôm gebe “Ocsalô tonec aê kasu lau Israel susu gebe akêj ɻac teñ ménhaêagêc anac tauñ.” ¹¹ Saul to Israel samob sêñô Pilisti nê biñ tonan e nêj ɻalêlôm ɻagogo ma têtêc tauñ ɻanô.

Dawid gêô lasê siñmala

¹² Dawid ej ɻac Epra anja Betlehem Judanya latu. ɻac tau nê ɻaê Isai. Isai latui 8. Ma gêdêj Saulnê têm ɻac tau kêtu ɻamalakanô su. ¹³ Nê latui ɻamataña têlêac têdaguc Saul kêtu siñña. Lau têlêac tau nêj ɻaê tonec ɻacsêga Eliab ma ɻac kêtu luagêcña nê ɻaê Abinadab ma ɻac kêtu têlêacña Sama. ¹⁴ Dawid ej ɻac ɻamuña. Tageñ lau ɻamataña têlêac tonan têdaguc Saul sêja. ¹⁵ Ma Dawid gêwi Saul siñ kêsêp ɻasawa ɻagêdô ma gêmu gêja Betlehem gebe ejop tamanê domba. ¹⁶ Kêtôm bêc 40 ɻabêbêc to ɻakêtula samob Pilisti Goliat tonan jakêkô nê mala.

¹⁷ Gêdêj bêc teñ Isai kêsôm gêdêj latu Dawid gebe “Ôkôc gadob topolom sigob ma polom

10 tonec ôndêj têwami ôna gamêj becobonja,
 18 ma ôkêj su-gêjac-anô 10 tonec êndêj êsêacnêj gôlinjwaga. Ma ôlic têwami oc sêmoa amboac ondoc, go ôkôc gêj tej, taŋ êwa sa gebe sêmoa ñajam naŋ, ômu ômôêj.”

19 Saul to êsêac ma lau Israel samob sêjac siŋ gêdêj lau Pilisti sêmoa gaboaŋ Ela. **20** Dawid gêdi gêdêj bêbêc kanucgeŋ ma gêwi domba siŋ gêdêj ñac tej gejob ma kejoŋ gêj gêja kêtôm tama Isai kêjatu eŋ. Eŋ jagêô lasê siŋ ñamala tau ma lau siŋ têdênaŋ tauŋ gebe sêsa êtu siŋja ma sêjam lasê. **21** Israel to Pilisti têdênaŋ tauŋ towalanj-towalanj. **22** Dawid kêlêwaŋ nê waba su kêsêp ñac gejob wabaŋa lêma ma kêlêti gêdêj lau towalanj ma kêtu kênac têwai gebe sêmoa amboac ondoc. **23** Êsêac sêjam biŋgalôm gêdêj tauŋ sêmoa ma ñac waso-waso Goliat tau kêsa jagêmôēc biŋ, taŋ gêmuŋja gêmôēc gêdêj êsêac naŋ, kêtiam ma Dawid gêŋô biŋ tau.

24 Gêdêj taŋ lau Israel sêlic ñac tau naŋ, êsêac têtêc tauŋ ma sêc. **25** Êsêac sêsôm gebe “Amac alic ñac, taŋ kêsa gêmêj naŋ, me masi. Eŋ kêsa gêmêj kêtu êsu Israel susuŋa. Ñac taŋ ênac eŋ êndu naŋ, kiŋ oc êkêj waba taêsam êndêj eŋ êtu ñac tolêlôm to êkêj latuo êndêj eŋ ênam ma ênac tamanê gôlôac êŋgic gebe sêkêj takis êtiam atom.” **26** Go Dawid kêtu kênac lau, taŋ sêkô têdabiŋ eŋ naŋ, gebe “ñac samuc Pilisti tê mêsêkêsu Anôtô mata jali nê siŋwaga susu nê asa. Tej embe ênac eŋ êndu ma enseŋ biŋ susuŋa su aŋga Israel oc sêmoasiŋ eŋ ña asagen.” **27** Tec lau tau sêjô eŋ awa ma sêsôm biŋ ñakôniŋja gebe ñac, taŋ ênac eŋ êndu naŋ, oc

sêmoasinj eŋ ɳa gêŋ amboac tonanj.

²⁸ Têwa ɳacsêga Eliab gêŋô Dawid gêjam biŋgalôm gêwiŋ lau ma têtac ɳandaŋ kêsa ma kêsôm eŋ gebe “Aôm kôsêp gômôeŋ tonec kêtû ageŋja. Ma gôwi domba ɳapopoc aŋga oba ônê siŋ gêdêŋ asa gebe ejop. Aê kajala gebe aôm kotoc taôm sa ma nêm ɳalêlôm sec tau tonec gebe gômôeŋ gobe ôlic siŋ tonec.” ²⁹ Dawid gêjô biŋ tonanj gebe “Aê gagôm asageŋ keso. Aê gajam kênac ɳaômageŋ.” ³⁰ Go eŋ kékac tau ôkwi aŋga ênê gêdêŋ ɳac teŋ ma kêtû kênac biŋ tageŋ tonanj kêtiam. Ma lau sêjô awa kêtôm ɳamataŋa.

³¹ Biŋ taŋ Dawid kêsôm naŋ, lau sêŋô ma têdôŋ gêdêŋ Saul. Ma eŋ kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Dawid gebe “Ôndêŋ aê ômôeŋ.” ³² Ma Dawid kêsôm gêdêŋ Saul gebe “Noc ɳatau, lau sênam golec sa êtu ɳac ônêŋa amboac secgeŋmanj. Nêm sakiŋwaga aê gabe naaéagêc Pilisti tônê anac taunj.” ³³ Tagenj Saul kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Masi, aôm naônaç siŋ êndêŋ Pilisti tonanj atom. Aôm kôtôm Pilisti tau atom, gebe aôm ɳac wakuc ma eŋ ɳac siŋsêlêc lanŋwa.” ³⁴ Mago Dawid kêsôm gêdêŋ Saul gebe “Nêm sakiŋwaga aê gajob tamocnê domba. Gêdêŋ tanj lewe me bôclai ber gêmêŋ ma gêjam geŋgeŋ domba teŋ naŋ, ³⁵ aê kajanda kadaguc eŋ e kaŋgo domba su aŋga eŋ awasunj. Ma embe êsa tau sa êndêŋ aê, go aê jakôc ênê êm tôŋ ma jamakij eŋ êndu. ³⁶ Nêm sakiŋwaga aê gajac lewe to ber ɳagêdô êndu su ma ɳacsamuc Pilisti tônê oc êtap gêŋ tagenj tônê sa amboac tonanj gebe kêsu Anôtônê lau siŋ susu.” ³⁷ Ma Dawid kêsôm biŋ teŋ gêwiŋ gebe “Apômtau tanj gêjam aê kêsi aŋga lewe to bôclai

ber nêŋ ñaclai naŋ, oc ênam aê kêsi aŋga Pilisti tau nê ñaclai êwiŋ.” Go Saul kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Amboac tonaq ôna, ma Apômtau êmoa êwiŋ aôm.” ³⁸ Go Saul kékêŋ tau nê ñakwê siŋja gêdêŋ Dawid. Kékêŋ kululuŋ ki Dawid kékuc ma kékêŋ eŋ kêsô ñakwê ki ñagala. ³⁹ Ma Dawid kêjandiŋ Saulnê siŋ gêscac ñakwê ñaô ma kêsêlêŋ gebe ênsaê e gêgôm elêmê, gebe eŋ kêtôm gêŋ tau atom. Tec Dawid kêsôm gêdêŋ Saul gebe “Aê katôm gebe jasêlêŋ tolaukasap samucgeŋ tonec atom, gebe katôm gêŋ tau atom.” Amboac tonaq Dawid kêsêlô gêŋ samob tonaq su kêtiam. ⁴⁰ Go kêmêgôm nê tôc kêsêp lêma ma kêjaliŋ dabaŋ matu ñawasi lementen aŋga bumaŋ sa ma kékêŋ kêsêp atali. Lêma kêmêgôm nê dabaŋ tôŋ ma gêdêŋ Pilisti tau gêja.

Dawid gêjac Goliat endu

⁴¹ Nac Pilisti kêtu oloŋ-oloŋ gêdêŋ Dawid gêmêŋ ma ênê ñac gêja lautuc gêmun eŋ. ⁴² Nac tau gêlic Dawid ma kêpuc mata tôŋ eŋ e kêsu eŋ susu gebe eŋ ñac matac tolaŋôanô ñajamanô. ⁴³ Ma Pilisti tau kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Aê kêam me, tec kôkôc tôcgeŋ gôdêŋ aê gômôêŋ.” Ma kêpuc boa Dawid kêsam nê anôtôninêŋ ñaê. ⁴⁴ Ma Pilisti tau kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Ômôêŋmaŋ, aê, oc jakêŋ aôm ôtu moc to bôclai nêŋ gwada.” ⁴⁵ Dawid gêjô eŋ awa gebe “Aôm gôc siŋ to kêm ma gôja lautuc gôdêŋ aê gômôêŋ ma aê nec gadêŋ aôm gajam lausin undambêŋa nêŋ Apômtau to lau Israel nêŋ siŋwaga nêŋ Anôtô, tanj kôsu eŋ susu naŋ lanjô. ⁴⁶ Ocsalô tonec Apômtau oc êkêŋ aôm ôsêp aê lemoc ma aê oc janac aôm êndu ma jandim aôm gêsômtêkwa êngic. Ma jakêŋ lau Pilisti nêŋ ñawêlêlaŋ êtu moc umboŋ

ηalabuŋa to bôclai nomŋa nêŋ gwada. Go lau nomŋa samob sêjala gebe Israelnêŋ Anôtô gêmoa. ⁴⁷ Ma lau samob, tec sêkac sa aŋga tonec nec sêlic gebe Apômtau kêpô lêna tubac to kêm ênam lau saŋa atom, gebe siŋ tonec kêtú Apômtaunê siŋ ma eŋ oc êkêŋ amac asêp aêac lemenj.”

⁴⁸ Gêdêŋ taŋ Pilisti tau kêtú gasuc Dawid naŋ, Dawid kêlêti ηagaôgeŋ gêdêŋ eŋ gêja. ⁴⁹ Eŋ kêkêŋ lêma kêsêp nê atali ma gic dabaŋmatu teŋ sa ma kêdaiŋ e jagêjac Pilisti têbêla palap tagenj. Poc tau kêtuc eŋ môkêapac popoc ma gêu tau lanjôanô jagêdêŋ nom.

⁵⁰ Amboac tonaj Dawid kêku Pilisti tulu ηa dabaŋ topoc. Eŋ gêjac Goliat e gêu tau ma gêmac êndu ma siŋ teŋ kêsêp Dawid lêma atom. ⁵¹ Go Dawid kêlêti gêdêŋ eŋ jakêsô palap eŋ ma gêbuc ênê siŋ sa gêjac eŋ êndu go gêdim eŋ gêsutêkwa gêngic. Lau Pilisti sêlic gebe nêŋ siŋsêlêc gêmac êndu su, tec sêc. ⁵² Ma lau Israel to Juda dêdi sêjam lasê ma sêjanda lau Pilisti e gêdêŋ Gat to Ekron nêŋ tuŋbom ηakatam. Ma lau Pilisti, taŋ siŋ gêjac êsêac ôlinj lasê naŋ, sêc intêna-intêna aŋga Saraim e gêdêŋ Gat to Ekron. ⁵³ Go lau Israel sêkac tauŋ ôkwi sêmu sêmêŋ ma sêjanjo lau Pilisti nêŋ waba, taŋ gêc nêŋ gamêŋ becoboŋa naŋ, samob su. ⁵⁴ Ma Dawid kêkôc Goliat nê môkêapac ma kêkôc gêja Jerusalem ma kêkêŋ ênê laukasap gêc taunê becobo.

⁵⁵ Gêdêŋ taŋ Saul gêlic Dawid kêsa gêja gebe ênac Pilisti tau naŋ, eŋ kêtú kênac nê ηac siŋsêlêc Abner gebe “Abner, ηac matac tônê asanê latu eŋ.” Ma Abner gêjô eŋ awa gebe “O kinj, aê gajam kauc eŋ binjjanôgeŋ.” ⁵⁶ Ma kinj kêsôm gebe “Ôkip ηac

matac tau nê ñam sa. Asanê latu eñ.” ⁵⁷ Amboac tonaj gêdêñ tañ Dawid gêjac Pilisti êndu ma gêmu gêmêñ nañ, Abner kékôc eñ gêdêñ Saul gêja. Dawid gegeñ Pilisti nê môkêapac tôôñgeñ. ⁵⁸ Ma Saul kêtû kênac eñ gebe “Ñacnec, asa latu aôm.” Ma Dawid gêjô eñ awa gebe “Nêm sakiñwaga Isai anja Betlehem nê latu aê.”

18

Jonatan kêmoatiñ poac gêwiñ Dawid

¹ Dawid gêjam biñgalôm gêdêñ Saul su acgom, go Jonatan agêc Dawid sê sélêb gêdêñ tauñ ma Jonatan têtac gêwiñ eñ kêtôm têtac gêwiñ tau. ² Ma Saul kékôc Dawid tôñ gêmoa gêwiñ eñ gedeñ tôñgeñ ma gêwi eñ siñ gêmu gêja tamanê andu kêtiam atom. ³ Go Jonatan kêmoatiñ poac gêdêñ Dawid gebe eñ têtac gêwiñ Dawid amboac têtac gêwiñ tau. ⁴ Jonatan kêkwalec ñakwê, tañ eñ tau kêsô nañ, su kékêñ gêdêñ Dawid ma kékêñ nê laukasap to nê siñ ma talam to ômbiñkap gêwiñ. ⁵ Kêtôm têm samob, tañ Saul kêsakinj kêtû kôm tokaiñ-tokaiñña nañ, Dawid gêjam kôm tau tojanôgeñ. Kêtû tonajña Saul kékêñ eñ kêtû nê lau siñña nêñ siñsêlêc. Biñ tonaj gêjac lau samob matejanô ñajam ma Saulnê sakiñwaga sêlic ñajam amboac tonajgeñ.

Saul gêjam lêmuñ Dawid

⁶ Gêdêñ tañ Dawid gêjac Pilisti tau êndu ma lau siñ sêmu sêja nêñ gamêñ nañ, lauo anja malac Israel ña samob sêsa sêja sebe sêpuc Saul tôñ-tôñ. Èsêac sêjam wê têntac ñajam ña toon ma gegob ma têtê wê. ⁷ Lauo têtu samuc ma sêjam wê sêjô-sêjô tauñ gebe

“Saul gêjac nê ḥacjo 1,000
ma Dawid gêjac nê 10,000.”

⁸ Saul gêjô biŋ tonaj ḥajam atom ma têtac ḥandaŋ secanô. En kêsôm gebe “Ēsêac sêkêj 10,000 gêdêj Dawid ma 1,000 geŋ gêdêj aê. Tec galoc kêtap gêj samob sa su, gêj tagen naŋ masi eŋ naŋ, tonec gebe êtu kiŋ.” ⁹ Gêdêj bêc tonaj Saul gêlic Dawid sec ma gê tōŋgeŋ gêja. ¹⁰ ḥageleŋ Anôtônê ḥalau sec teŋ kélêsu Saul ma kélêti gêmoa nê andu ḥalêlôm amboac meloc kêtê eŋ. Dawid gêjac gêj wêja gêmoa kêtôm eŋ gêgôm-gêgôm ma Saul kêmêgôm nê kêm. ¹¹ Saul kékôtêj nê kêm ma kêsôm gebe “Aê jandinj Dawid tōŋ taminj saginj.” Mago Dawid kêtêc kêm su kêtû dim luagêc.

¹² Ma Saul kêtêc Dawid gebe Apômtau gêwiŋ eŋ ma gêwi Saul siŋ su. ¹³ Saul gêwi Dawid siŋ gebe êmoa laŋônêmja êtiam atom ma kékêj eŋ kêtû tonj lausinj 1,000ŋa nêŋ kasêga. Amboac tonaj eŋ gêwê nê lau kêsô kêsa. ¹⁴ Gêj samob, taŋ Dawid gêgôm naŋ, ḥanô kêsa gebe Apômtau gêmoa gêwiŋ eŋ. ¹⁵ Saul gêlic Dawidnê kôm samob ḥanô kêsa, tec kêtêc eŋ kélêlêc. ¹⁶ Mago Israel to Juda samucgeŋ têntac gêwiŋ Dawid gebe eŋ gêwê ēsêac kêsô kêsa.

Dawid gêjam Saul latuo kêtu nê awê

¹⁷ Go Saul kêsôm gêdêj Dawid gebe “Aê latuco awêseŋa Merab tec gêmoa. Aê oc jakêj eŋ êndêj aôm ônam êtu nêm awê. Ma aôm ônam sakinj aê totêmtac êpa sugenj to ônac Apômtaunê siŋ.” Gebe Saul taê gêjam gêc taugenj gebe “Aê lemoc êpi eŋ atom. Lau Pilisti lemenj êpi eŋmaŋ.” ¹⁸ Dawid kêsôm gêdêj Saul gebe “Aê asa, ma aêjoc lasitêwai to tamocnê gôlôac lau towae amboac ondoc anja

Israel, tec aê jatu kiŋ lawa nec.” ¹⁹ Mago gêdêŋ têm, tanj sebe sêkêŋ Saul latuo Merab êndêŋ Dawid naŋ, Saul kêkêŋ eŋ gêdêŋ Adriel aŋga Meholaŋa gêjam eŋ kêtû nê awê.

²⁰ Mago Saul latuo Mikal têtac gêwiŋ Dawid. Èsêac têdôŋ biŋ tonan gêdêŋ Saul ma eŋ gêlic ŋajam. ²¹ Saul taê gêjam gêc tauŋa gebe “Aê jakêŋ latuco êndêŋ Dawid gebe êtu ênê lakô teŋ ma lau Pilisti senseŋ eŋ su.” Ma Saul kêsôm gêdêŋ Dawid kêtû dim luagêcŋa gebe “Aôm oc ôtu aê laoc.” ²² Ma Saul kêjatu nê sakinwaga gebe.” Anam biŋgalôm awiŋ Dawid kelecgeŋ ma asôm gebe ‘Gôlicgac me, kiŋ gêlic aôm ŋajam ma ênê sakinwaga samob têntac gêwiŋ aôm amboac tonan galoc ôtu kiŋ lawa.” ²³ Ma Saulnê sakinwaga têdôŋ biŋ tau gêdêŋ Dawid. Mago Dawid kêsôm gebe “Amac alic amboac on-doc, jatu kiŋ lawa nec gêŋ sauŋ teŋ me. Aê ŋac ŋalêlôm sawa to ŋac ŋaôma.” ²⁴ Saulnê sakinwaga jasêjac miŋ biŋ, tanj Dawid kêsôm naŋ, gêdêŋ Saul. ²⁵ Tec Saul kêsôm gebe “Asôm biŋ tonec êndêŋ Dawid gebe ‘Kiŋ taê kêka awê ŋaôli atom. Eŋ keten lau Pilisti 100 nêŋ utiŋôlic gebe aôm ôkac kiŋnê kamocgôc êndêŋ ênê ŋacionêŋ.’” Gebe Saul taê gêjam gêc tauŋa gebe lau Pilisti senseŋ Dawid su. ²⁶ Saulnê sakinwaga têdôŋ biŋ tonan gêdêŋ Dawid ma Dawid gêlic ŋajam gebe êtu kiŋ lawa. Noc ênam awêŋa gêcgeŋ ²⁷ ma Dawid gêdi gêwiŋ nê lau gêja ma gêjac lau Pilisti 200 êndu. Go Dawid kêkôc utiŋôlic mêmketoc tomalagen gêc kiŋ lanjônêmja. Amboac tonan eŋ kêtû kiŋ lawa ma Saul kêkêŋ latuo Mikal gêdêŋ eŋ gêjam kêtû nê awê.

²⁸ Saul gêlic ma kêjala gebe Apômtau gêmoa gêwiŋ

Dawid ma lau Israel samob têntac gêwiŋ eŋ. ²⁹ Tec kêtêc Dawid kêlêlêc ma kêtû ênê soŋo-soŋo geden tôŋgen. ³⁰ Kêtôm têm samob naŋ lau Pilisti nêŋ gôlinwaga sêsa sêmêŋ kêtû sênac siŋja naŋ, Dawid gêjac siŋ toŋanô kêlêlêc Saulnê sakiŋwaga samob su. Amboac tonaj Dawidnê wae kêsa e gêjam sêga.

19

Saul gebe ênac Dawid endu

¹ Saul gêjam biŋgalôm gêwiŋ latu Jonatan to nê sakiŋwaga samob gebe senseŋ Dawid su. Mago Saul latu Jonatan têtac gêwiŋ Dawid kêlêlêc. ² Tec gêjac miŋ biŋ tau gêdêŋ Dawid ma kêsôm gebe “Tamoc Saul gêgôm gêŋlêlôm gebe enseŋ aôm su. Ojop taôm êndêŋ eleŋ bêbêcgeŋ ma ôsiŋ taôm ôkwi ŋapep aŋga gamêŋ ŋakêsiŋ teŋ ma ômoa tonaj. ³ Aê oc jasa jawiŋ tamoc jawac gamêŋ, taŋ aôm ômoa naŋ, ŋagala ma janam biŋgalôm êndêŋ tamoc êtu aômja. Ma embe janô biŋ teŋ oc jakêŋ ŋawae êndêŋ aôm.” ⁴ Ma Jonatan kêlanem Dawid gêdêŋ tama Saul ma kêsôm gêdêŋ en gebe “O kin, ôŋgôm sec êndêŋ nêm sakiŋwaga Dawid atom gebe en gêgôm sec teŋ gêdêŋ aôm atom ma gêjam sakiŋ aôm ŋajamanô. ⁵ En gêjac môkê tau ma gêjac Pilisti Goliat êndu ma Apômtau kêku Israelnêŋ ŋacjo tulu. Aôm gôlic ma kôtu samuc ma amboac ondoc gobe ôŋgôm sec êndêŋ ŋac laŋônêm sawa ma ônac Dawid êndu ŋaômagen.” ⁶ Saul kêkêŋ taŋa Jonatan awa ma kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Apômtau gêmoa mata jali biŋjanôgen, tec Dawid êmac êndu atom.” ⁷ Amboac tonaj Jonatan gêmôêc Dawid ma gêjac miŋ biŋ samob tonaj gêdêŋ en. Go gêwê Dawid

gêdêŋ Saul ma Dawid gêjam nê sakinj kiŋ kêtôm gêmuŋja kêtiam.

8 Siŋ teŋ kêsa kêtiam ma Dawid gêdi gêwiŋ jagêjac siŋ gêdêŋ lau Pilisti. Ma enj gêjac êsêac ŋanôgeŋ, tec sêwi siŋ siŋ ma sêc enj su sêja.

9 Go Apômtaunê ŋalau sec teŋ gêjam Saul auc gêdêŋ taŋ enj gêŋgôŋ nê andu ma kêmêgôm kêm teŋ. Dawid gêjac gêŋ wêŋa gêmoa. **10** Ma Saul kêsaê gebe êndiŋ Dawid taminj saginj ŋa kêm, mago Dawid kêtêc su e kêm jakêpi saginj. Dawid gêc gêja ma gêjam samuc.

11 Gêdêŋ gêbêc tonanŋenj Saul kêsakinj lau sêja Dawidnê andu gebe dêndib enj ma taê gêjam gebe ênac enj êndu êndêŋ bêbêcgenj. Mago Dawidnê awê Mikal kêkêŋ puc enj gebe “Embe ôec êndêŋ êmbêc tonec atom oc sênc aôm êndu êndêŋ bêbêc.” **12** Ma Mikal kêlêwanj Dawid kêsêp katam sauŋ ma enj gêc gêja, tec gêjam samuc. **13** Go Mikal kêkôc gwam teŋ ma ketoc gêc mêm go kêkêŋ noniŋ ŋaôlilu gêscac gwam môkêapac ŋaô ma kêgadê auc ŋa obo. **14** Ma gêdêŋ taŋ Saul kêsakinj lau gebe nasêkôc Dawid naŋ, Mikal kêsôm gebe “Gêmac gêgôm enj.” **15** Go Saul kêsakinj lau gebe sêlic Dawid ma kêjatu êsêac gebe” Ambalaŋ enj to mêgeŋ andêŋ aê amêŋ gebe janac enj êndu.” **16** Lau tonanj sêso andu sêja e sêlic gwam tau gêc mêm ma noniŋ ŋaôlilu gêscac môkêapac ŋaô. **17** Saul kêsôm gêdêŋ Mikal gebe “Kêtu asagenŋja kôsau aê ma gôwi ŋoc soŋo-soŋo siŋ jagêmoa toôli samuc.” Mago Mikal kêsôm gêdêŋ Saul gebe” Enj kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ôkêŋ aê jaêc jana. Embe masi, oc janac aôm êndu.”

¹⁸ Dawid gêc gêmoa toôli samuc jagêô lasê gêdêñ Samuel anga Rama, go gêjac minj biñ samob, tañ Saul gêgôm gêdêñ ej nañ. Go êsêagêc Samuel sêja Naiot ma sêmoa tonanç. ¹⁹ Nawaæ kêtap Saul sa gebe “Dawid gêmoa Naiot Ramaña.” ²⁰ Tec ej kêsakinj lau gebe nasêkôc Dawid sêmêñ. Ma gêdêñ tañ êsêac sêlic toñ propeteña, tañ katuñ kaiñ teñ kêsa ma Samuel jagêjam gôlinj êsêac nañ, Anôtônê Njalau gêjam Saulnê lau auc ma katuñ kaiñ teñ kêsa gêwiñ amboac tonançen. ²¹ Biñ tonanç ñawaæ gêdêñ Saul gêja, tec kêsakinj lau toñ teñ, mago êsêac katuñ kaiñ teñ kêsa amboac tonançen. Ma Saul kêsakinj lau kêtiam kêtû dim têlêac ma êsêac katuñ kaiñ teñ kêsa gêwiñ amboac tonançen. ²² Go ej tau gêja Rama jagêô lasê bumata kapôêñ, tañ gêc Seku nañ, ma kêtû kênac gebe “Samuel agêc Dawid sêmoa ondoc.” Nac teñ kêsôm gêdêñ ej gebe “Êsêagêc sêmoa Naiot Ramaña.” ²³ Gêdêñ tañ Saul kêsêlêñ gebe êna Naiot Ramaña nañ, Anôtônê Njalau gêjam ej auc amboac tonançen ma ej kêsêlêñ ma geoc biñ lasê e jagêô lasê Naiot Ramaña. ²⁴ Go ej kêkwalec nê ñakwê su ma gêmoa Samuel lañônêmja ma geoc biñ lasê amboac tonanç ma gêc ôli ñaôma oc samuc ma gêbêc samuc tonanç. Tec biñ tonec kêtû biñgalôm gebe “Saul gêmoa gêwiñ propete amboac tonanç me.”

20

Jonatan gêjam Dawid sa

¹ Dawid gêc anga Naiot Ramaña gêmu gêmêñ ma kêsôm gêdêñ Jonatan gebe “Aê gagôm asagen. Aêjoc keso ondoc. Aê gagôm sec ondoc gêdêñ

tamam, tec gebe ensej aê su nec.” ² Jonatan gêjô ej awa gebe “Masianô. Aôm oc ômac êndu atom. Ôlic acgom, tamoc kêsij gêj kapôêj me sauñ, tañ gebe êngôm ña nañ, ñatej õkwi gêdêj aê atom. Tamoc ênam biñ amboac tonaj auc êndêj aê êtu asagenja. Biñ amboac tonaj tej gêc atom.” ³ Mago Dawid gêjô ej awa gebe “Aôm tamam kêjala kêtû tôj su gebe aôm gólic aê ñajam, tec taê gêjam gêc tauñagen gebe ‘Jonatan êñô biñ tonaj atom, oc êngôm ênê ñalêlôm ñawapac êsa.’ Aê jasôm biñjanô êtu Apômtau gêmoa mata jali to aôm gómoa matam jalinja gebe aê kasa panj sêawa.” ⁴ Go Jonatan kêsôm gêdêj Dawid gebe “Biñ samob, tañ ôsôm nañ, aê janjgom ñanô êsa êtu aômnia.” ⁵ Dawid gêjô ej awa gebe “Elenja ajônj mëngêô lasê ma aêñoc noc janij gêj jawinj kiñ tauña. Mago jaten aôm gebe ôwi aê siñ najasiñ jamoa kôm e bêc êtu têlêac ñaêtula. ⁶ Tamam embe êlic aê malocmê go ôsôm gebe ‘Dawid ketej aê ñanôgej gebe êlîc nê malacmôkê Betlehem gebe nê lau sêkêj da jalaña êtu nêñ gôlôacñja.’ ⁷ Ma tamam embe êsôm gebe ‘Najam’, go nêm sakinwaga aê jamoa ñajam. Mago embe ej têtac ñandañ, go ôjala gebe ênê biñ sec tônê oc êtu tôj. ⁸ Ômoasiñ nêm sakinwaga aê amboac tonaj gebe aôm kômoatiñ poac gêdêj nêm sakinwaga kôkô Apômtau lanjônêmja. Mago keso tej embe ênêc aêñja, go aôm taôm ônac aê êndu. Gobe ôkêj aê jandêj tamam êtu asagenja.” ⁹ Jonatan kêsôm gebe “Biñ amboac tonaj êtap aôm sa atom. Aê embe jajala gebe tamoc êsôm biñ êtu tôj gebe ensej aôm su, oc aê jakêj ñawae êndêj aôm atom me.” ¹⁰ Go Dawid kêsôm gêdêj Jonatan gebe”

Tamam embe ênsaic biŋ aôm, asa oc êkêŋ ɻawae êndêŋ aê.” ¹¹ Tec Jonatan kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Tana kôm acgom.” Tec êsêagêc sêwiŋ tauŋ sêja kôm.

¹² Ma Jonatan kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Aê jasôm biŋ tonec jakô Apômtau, Israelnêŋ Anôtô lanjônêmja gebe eleŋja me ɻaeleŋ teŋ ɻaockatu amboac tonec embe jajala tamocnê ɻalêlôm gebe êlic Dawid ɻajam, go jasakiŋ biŋ êndêŋ aôm êwac. ¹³ Mago eŋ embe taê ênam êtu tōŋ gebe enseŋ aôm su, ma aê embe jakêŋ puc aôm ma jasakiŋ aôm ôêc toôlim samucgen atom, go Anôtô enseŋ aê su amboac tonanjeŋ. Apômtau êwiŋ aôm êtôm gêwiŋ tamoc. ¹⁴ Embe jamoa matoc jali êndêŋ tonanŋ, go taêm walô aê êtu Apômtauŋa gebe jamac êndu atom. ¹⁵ Ma ôkôc nêm moasiŋ su aŋga ɻoc gôlôacnêŋ atomanô. Apômtau embe enseŋ Dawidnê ɻacjo samob tomalagenŋ su aŋga nom, ¹⁶ go Jonatannê ɻâê êkac tau su aŋga Dawidnê gôlôacnêŋ atom. Ma Apômtau êkêŋ ɻagêjô êndêŋ Dawidnê ɻacjo.” ¹⁷ Go Jonatan keteŋ Dawid gebe êtôc lêma êtiام êtu nê têtac gêwiŋ eŋ ɻanôŋa gebe eŋ têtac gêwiŋ Dawid amboac têtac gêwiŋ tau.

¹⁸ Go Jonatan kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Elen ajôŋ oc mêmêô lasê. Oc sensom aôm gebe malac sawa.

¹⁹ Ma elen ɻaeleŋ oc sensom aôm ɻanôgenŋ. Êndêŋ tonanŋ aôm ôna gamêŋ, tanŋ kôsiŋ taôm gêdêŋ bêc teŋ su naŋ, ma ôsiŋ taôm ômoa poc totoŋ ɻamuŋa. ²⁰ Ma aê oc japê sôb têlêac êsêp poc totoŋ ɻamakenŋ jaŋgôm amboac japô sokoc. ²¹ Ôkêŋ tanjam ɻapep. Aê oc jasakiŋ ɻapalê tau ma jasôm gebe ‘Naosom sôb.’ Aê embe jasôm êndêŋ ɻapalê gebe ‘Ôlic sôb kêsêp’

aômnêm ɣamakeŋ tonecŋa, ôkôc samaŋ, go ômôêŋ.’ Aê jasôm biŋjanô êtu Apômtau, taŋ gêmoa mata jali naŋja gebe oc ômoa ɣajam ma gêŋwapac teŋ êtap aôm sa atom. ²² Mago embe jasôm êndêŋ ɣapalê tau gebe ‘Ôlic sôb gêc ɣamakeŋ ônê’ naŋ ôec ôna gebe Apômtau kêsakiŋ aôm gebe ôna. ²³ Ma Apômtau oc êmbiŋ aêagêc tôŋ enden tôŋgeŋ êtu biŋ, taŋ aêagêc tamasaŋ gêdêŋ tauŋ naŋ.’

²⁴ Amboac tonan̄ Dawid kêsin̄ tau ôkwi gêmoa kom. Ma gêdêŋ taŋ ajôn̄ mêmgeô lasê naŋ, kiŋ gêŋgôŋ sic gebe êniŋ gêŋ. ²⁵ Kiŋ gêŋgôŋ nê mala, gêŋgôŋ kêdabiŋ sagin̄ kêtôm gêgôm-gêgôm. Jonatan gêŋgôŋ kêkanôŋ eŋ ma Abner gêŋgôŋ kêsi Saulŋa. Tagen̄ Dawid mala sawa.

²⁶ Mago gêdêŋ bêc tonan̄ Saul kêsôm biŋ teŋ atom. Eŋ taê gêjam gebe “Biŋ teŋ kêtap Dawid sa, tec eŋ kêtû selec atom.” ²⁷ Mago ajôn̄ mêmgeô lasê ɣabêc kêtû luagêcŋa naŋ Dawid mala sawa kêtiam. Tec Saul kêsôm gêdêŋ latu Jonatan gebe “Kêtu asageŋja Isai latu mêmgeŋ gêŋ gêdêŋ nôgeŋ to galoc atom.” ²⁸ Go Jonatan gêjô Saul awa gebe “Dawid keteŋ aê ɣanôgeŋ gebe jawi eŋ siŋ êna Betlehem ²⁹ ma kêsôm gebe ‘Aê jateŋ gebe jana gebe aêacma gôlôac sêkêŋ da aŋga malac. Ma teoc kêjatu aê gebe jawiŋ. Amboac tonan̄ embe ôlic aê ɣajam, go ôkêŋ aê jana gebe jalic teoci.’ Kêtu biŋ tonan̄ja tec eŋ gêmêŋ gêŋgôŋ kiŋnê tebo atom.”

³⁰ Go Saul têtac ɣandaŋ sec gêdêŋ Jonatan ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Awê sec to mockaiŋo ɣalatu aôm. Aê kajala gebe amagêc Isai latu abiŋ taôm tôŋ, tec gêgôm aôm taôm majam kêsa to kômajec tênam amboac tonan̄geŋ. ³¹ Êtôm têm samob, taŋ Isai

latu êmoa mata jali aŋga nom naŋ, aôm ômoa atom ma nêm gôlinj kiŋŋa oc ênêc ɻaŋjêŋ atom amboac tonanŋenj. Tec ôsakinj lau gebe sékôc eŋ dêndêŋ aê sêmêŋ. Eŋ êmac êndu.” ³² Go Jonatan gêjô tama Saul awa ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Eŋ êmac êndu êtu asagenŋa. Eŋ gêgôm asagenj keso.” ³³ Tec Saul kékôtêŋ kêm gebe êŋguŋ eŋ. Tec Jonatan kêjala gebe tamanê biŋ kêtû tôŋ gebe ênac Dawid êndu. ³⁴ Ma Jonatan têtac ɻandaŋ sec ma gêdi sa aŋga tebo ma gen gêŋ teŋ gêdêŋ ajôŋ mêmgeô lasê ɻabêc kêtû luagêcŋa atom, gebe ênê ɻalêlôm ɻawapac kêtû Dawidŋa gebe tama gêbu eŋ.

³⁵ Gêdêŋ bêbêcgeŋ Jonatan kêsa kôm gêja kêtôm kêmasaŋ biŋ gêdêŋ Dawid su ma kékôc ɻapalê sauŋ teŋ gêwiŋ eŋ. ³⁶ Eŋ kêsôm gêdêŋ ɻapalê tau gebe “Ôlêti ma onsom sôb, tanj galoc japê naŋ.” ɻapalê kêlêti ma eŋ kêpê sôb teŋ kêka lêlêc ɻapalê tau gêja. ³⁷ ɻapalê jagêô lasê gamêŋ, tanj Jonatan nê sôb kêsêp naŋ, go Jonatan gêmôêc biŋ kêdaguc ɻapalê tau gebe “Sôb tonanj kêka lêlêc aôm gêja ônê.” ³⁸ Jonatan kêkac ɻapalê tau gebe “Ôlêti ɻagaÔgeŋ, ônam gamêŋ tôŋ atom.” Amboac tonanj ɻapalê ke-jonj sôb sa ma gêmu gêdêŋ nê ɻatau gêmêŋ. ³⁹ Mago ɻapalê kêjala biŋ samob tonanj ɻam atom. Jonatan agêc Dawid taunŋenj sêjala. ⁴⁰ Go Jonatan kékêŋ nê laukasap gêdêŋ nê ɻapalê ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôkôc ôna malac.” ⁴¹ Gêdêŋ taŋ ɻapalê gêja naŋ, go Dawid gêdi aŋga poc totonj muŋa mêmgeû tau laŋjôanô gêdêŋ nom ma gewec gêdêŋ eŋ kêtû dim têlêac. Go agêc sêlêsôp tauŋ alinjanô ma têtaŋ tauŋ, ma Dawid kêtaj kêlêlêc. ⁴² Go Jonatan kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Ôêc tobiŋmalôgeŋ ôna. Biŋ

taŋ tamoatiŋ tajam Apômtau laŋô naŋ, êtu tōŋ. Apômtau êkô aêagêc ɻasawa ma êkô aêŋoc wakuc to aômnêm wakuc ɻasawa amboac tonanĝen enden tōŋen.” Dawid gêdi gêc gêja ma Jonatan gêmu gêja malac.

21

Dawid gêc Saul

¹ Go Dawid jagêô lasê Nob gêdêŋ Anôtônê dabuŋwaga Ahimelek aŋga malac Nob. Ahimelek kêpuc Dawid tōŋ-tōŋ to nê ɻalêlôm ɻatutuc ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm taômgeŋ gômôeŋ ma teŋ gêwiŋ aôm atom kêtû ageŋja.” ² Ma Dawid kêsôm gêdêŋ dabuŋwaga Ahimelek gebe “Kiŋ kêjatu aê biŋ teŋja ma kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Aê jasakin aôm êtu jaen teŋja ma jajatu aôm biŋ teŋja, mago ɻac teŋ ênô biŋ tonan ɻawae teŋ atom.’ Amboac tonan gajac noc ɻoc lau gebe sêmêŋ gamêŋ teŋ. ³ Galoc gêŋ teŋ embe ênêc aômja amboac polom 5 me gêŋ taninŋja ɻagêdô naŋ, ôkêŋ êndêŋ aê.” ⁴ Mago dabuŋwaga gêjô Dawid awa gebe “Polom ɻaôma teŋ gêc aêŋa atomanô. Polom dênaŋ dabuŋnagen tec gêc. Nêm lau wakuc embe têtu mêtê lauŋja, go sêniŋ polom tau.” ⁵ Dawid gêjô dabuŋwaga awa gebe “Biŋjanô, sêjac jao lauo gêdêŋ aêac bêc ɻagêdô su. Gêdêŋ taŋ aê gadi naŋ, lau sêjam dabuŋ tauŋ. Ocsalô kôm kain teŋ gêjac aê ɻawae, tec sêjam dabuŋ tauŋ ɻapep sawagen.” ⁶ Amboac tonan dabuŋwaga kékêŋ polom dabuŋ gêdêŋ eŋ.

21:7–23:29 Saul kêjanda Dawid gêmoa mago Dawid kêbuli Saul auc ma kejoŋ siŋwaga toŋ teŋ sa. Èsêac sêsap Dawid tōŋ ma sêjac siŋ geŋgen.

24

Dawid taê walô Saul

¹ Saul kêtanda lau Pilisti su ma gêdêj taŋ gêmu gêja nê malac naŋ, êsêac sêjac miŋ gêdêj ej gebe Dawid gêmoa gamêj sawa Engedi. ² Amboac tonaj Saul kékôc lau siŋ 3,000, taŋ kêtaliŋ êsêac sa aŋga lau Israel samob nêŋ naŋ, ma jagesom Dawid to nê lau aŋga pocdênaŋ Noniŋ gêbôm ɻagamêj kêsi oc kêpiŋa. ³ Saul jagêô lasê pocgêsuŋ teŋ, taŋ gêc dombanêj sapa ɻaintêna ɻamagê naŋ. Ej kêsô gêja gebe ênam tau ôkwi. Dawid to nê lau sêsiŋ tauŋ sêŋgôŋ pocgêsuŋ tonaj ɻalêlôm. ⁴ Go Dawidnê lau sêšôm gêdêj ej gebe “Galoc bêc tau, taŋ Apômtau kêsôm ɻabiŋ gêdêj aôm naŋ, gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakêj nêm ɻacio  s p aôm l mam gebe ôŋg m  t m aôm ta m  nam.’” Ma Dawid g di jak  buŋ Saul n  ɻakw  balij ɻal su su kelecgeŋ. ⁵ Su, go Dawidnê ɻal l m kepen ej k tu k  buŋ Saulnê ɻakw  balij ɻal su g ngic. ⁶ Ma ej k  m g d  j n  lau gebe “Ap mtau  nac jao a  gebe ja  m ɻoc ɻatau, taŋ Ap mtau gen oso ej naŋ, sec ma jak  j lemoc  pi ej, taŋ k tu Ap mtaun  ɻac gen oso en  .” ⁷ Ma Dawid g jam saic n  lau  a biŋ tonaj ma g l c gebe ês ac s  ac Saul  ndu atom. Ma Saul g di sa ma g wi pocgêsuŋ tau siŋ k sa g ja.

⁸ Nasawa sau  , go Dawid kêdaguc ej k sa aw  g ja amboac ton  , ma g m  c kêdaguc Saul ma k  m gebe “O  oc ɻatau kin.” Saul k kac tau ôkwi ma Dawid gewec lan  an  g d  j nom ma ketoc Saul sa. ⁹ Ma Dawid k  m g d  j Saul gebe “A m k k  j ta  m lau, taŋ s  m gebe ‘Dawid gebe ense   a m su’ naŋ, n  j biŋ k tu age  . ¹⁰ B c

tonec aôm taôm gôlic ña matamanô gebe Apômtau kékêj aôm kôsêp aê lemoc aῆga pocgêsunj. Ma lau ñagêdô sêôsôm gêdêj aê gebe janac aôm êndu. Mago aê gagôm atom. Aê kasôm gebe aê oc jakêj lemoc êpi ñoc ñatau atom gebe Apômtau gej oso ej. ¹¹ O tamoc, ôlic nêm ñakwê balin ñalêsu, tec gêc aê lemoc nec. Aê kasêbuñ ñakwê balin ñalêsu tonec su, mago gajac aôm êndu atom. Tonañ êkêj puc aôm ma aôm ôjala gebe aê taêc gêjam biñ sec teñ atom ma biñ jali tauc sa êndêj aômnja gêc ñoc ñalêlôm atom. Aê gagôm sec gêdêj aôm atom, mago aôm kôjanda aê gebe ônac aê êndu. ¹² Apômtau êmêtôc aêagêcnêj biñ. Apômtau êkêj ñagêjô êndêj aôm êjô aê su. Mago aê lemoc êmoasac aôm atom. ¹³ Ètôm bingôlin langwa kêsôm gebe ‘Nac alôb-alôb êngôm gêj alôb-alôb’, mago aêjoc lemoc êmoasac aôm atom. ¹⁴ Israelnêj kinj gêmêj kêtu asanja. Kôjanda asa. Kôjanda kêam ñamatê teñ me. Me kôjanda tec teñ me. ¹⁵ Amboac tonaj Apômtau êtu ñacmêtôc ma êmêtôc biñ, tañ gêc aêagêc ñasawa. Eñ êtuc kêniñ aêjoc ñam ma ênam aê kêsi aῆga aôm lêmam.’”

¹⁶ Dawid kêsôm biñ tonaj gêdêj Saul su, go Saul kasôm gebe “O latuc Dawid, aôm awam tonaj me.” Ma Saul gêu tanjiboa lasê ma kêtañ. ¹⁷ Ma kasôm gêdêj Dawid gebe” Aôm gôgôm jagêdêj kêlêlêc aê. Gebe aê kakêj sec gêdêj aôm, mago aôm kôkêj moasinj gêjô su. ¹⁸ Ocsalô tonec Apômtau kékêj aê kasêp aôm lêmam, mago gôjac aê êndu atom. Tec gêwa aôm sa gebe kômoasinj aê ñanô. ¹⁹ Nac teñ embe êtap nê ñacio sa oc awi ej siñ êc toôli samucgej ana me. Amboac tonaj Apômtau

êmoasiŋ aôm êjô gêŋ, taŋ ocsalô tonec gôgôm gêdêŋ aê naŋ. ²⁰ Ma galoc ôlic acgom, aê kajala gebe aôm oc ôtu kiŋ ma Israelnêŋ gôlinj kiŋŋa tonanj êsêp aôm lêmam ɣalêlôm. ²¹ Amboac tonanj ôtôc lêmam ôkô Apômtau lanjônêm gebe embe jamac êndu su, go onseŋ ɣoc wakuc su atom ma ômbuiŋ ɣoc ɣaê su aŋga tamocnê gôlôac nêŋ atom. ²² Ma Dawid kêtôc lêma gêdêŋ Saul. Go Saul gêmu gêja nê malac ma Dawid to nê lau sêpi malac ɣajaŋa sêja.

25

Samuel gêmac êndu

¹ Gêdêŋ tonanj Samuel gêmac êndu. Ma lau Israel samob sêkac tauŋ sa ma têtaŋ tanjiboa kêtut eŋŋa, go sêsuŋ en aŋga taunê andu aŋga Rama.

25:1b–27:12 Dawid gêjam Abigail. En awê lanjôêjam ma awê tokauc ɣagaô. Saul kêjanda Dawid gêmoa. Dawid kékêŋ sec gêjô sec atom, en taê walô Saul kêtiam. Su, go gêja lau Pilisti nêŋ gamêŋ ma gêjam sakiŋ êsêacnêŋ kiŋ teŋ.

28

Saul agêc awê, taŋ kêtut kênac lau katuŋ

¹ Gêdêŋ ɣasawa tonanj lau Pilisti sêkalem nêŋ sinwaga samob sêpi tagen sebe sênaç siŋ êndêŋ lau Israel. Ma nêŋ kiŋ Akis kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Aôm kôjala gebe aôm to nêm lau oc anac siŋ awiŋ aê.” ² Dawid kêsôm gêdêŋ Akis gebe “Najam, aôm oc ôlic gêŋ, taŋ nêm sakinwaga ocgo êngôm naŋ.” Ma Akis kêsôm gêdêŋ Dawid gebe “Najam, aê gabe jakêŋ aôm ôtu aê taucŋoc sinwaga ejop aê endenj tôŋgeŋŋa.”

³ Gêdêŋ ɳasawa tonaq Samuel gêmac êndu su ma lau Israel samob têtaŋ taŋiboa kêtu eŋja ma sêsuŋ eŋ aŋga taunê malac Rama. Ma Saul kêtinj lau, taŋ sêkalem ɳacmatê katuŋ to lau mectomanŋa naŋ, su aŋga lau Israelnêŋ gamêŋ. ⁴ Lau Pilisti sêkac tauŋ sa mêŋsê nêŋ becobo kêkô Sunem, ma Saul kêkac lau Israel samob sa sê nêŋ becobo kêkô gamêŋ ɳabau Gilboa. ⁵ Gêdêŋ taŋ Saul gêlic lau Pilisti nêŋ siŋwaga taësam naŋ, eŋ kêtêc tau ɳasec ma nê ɳalêlôm ɳatutuc ɳanô. ⁶ Go Saul kêtu kênac Apômtau, mago Apômtau gêjô eŋ awa ɳa mê me kapoac me propete aweŋ atom. ⁷ Amboac tonaq Saul kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Ansom awê ten, taŋ êtôm gebe êtu kênac ɳacmatê katuŋ naŋ. Aê gabe najatu kênac eŋ.” Ma nê sakiŋwaga sêjô eŋ awa gebe “Awê ten gêmoa Endor, taŋ kêtôm gebe êtu kênac ɳacmatê katuŋ naŋ.”

⁸ Tec Saul kêsô ɳakwê ɳaôma ten gêjam lau ɳaôma lanjôn ma nê ɳac luagêc sêwiŋ eŋ sêja. Èsêac jasêô lasê dêdêŋ awê tau gêdêŋ gêbêc ma Saul kêsôm gebe “Ôkalem ɳacmatê katuŋ êtu aêŋa. Ma ômôêc ɳac, taŋ aê jasam êndêŋ aôm naŋ, nê katu êmêŋ.” ⁹ Mago awê tau gêjô eŋ awa gebe “Aôm taôm kôjala gêŋ, taŋ Saul gêgôm naŋ. Eŋ kêtinj lau, taŋ sêkalem ɳacmatê katuŋ to lau mectomanŋ su aŋga gamêŋ tonec. Aôm gobe ôwa lakô aê gebe onseŋ aê su kêtu asageŋja.” ¹⁰ Mago Saul kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Aê jasôm biŋjanôgeŋ jakô Apômtau mata jali lanjônêmja gebe aôm ôwê biŋ tonaq ɳakaiŋ atom.” ¹¹ Go awê tau kêtu kênac gebe “Jakalem asa êmêŋ êtu aôm ɳa.” Ma Saul gêjô eŋ awa gebe “Ôkalem Samuel êmêŋ.” ¹² Gêdêŋ taŋ awê tau gêlic Samuel

nanj, enj kêwakic ma kêsôm gêdêij Saul gebe “Aôm Saul tau. Kôsau aê kêtû asageñja.” ¹³ Tec kiñ kêsôm gêdêij enj gebe “Ôtec taôm atom. Gôlic asageñ.” Awê tau gêjô Saul awa gebe “Aê galic ñalau teñ kêpi anja nom ñalêlôm gêmêij.” ¹⁴ Saul kêtû kênac gebe “Ñalañô kêtôm asageñ.” Awê gêjô enj awa gebe “Ñamalakanô teñ tec kêpi gêmêij ma ñakwê balinj kékwa enj auc.” Go Saul kêjala gebe Samuel tau tônê, tec gewec lanjôanô gêdêij nom ma ketoc enj sa.

¹⁵ Go Samuel kêsôm gêdêij Saul gebe “Aôm kôlêsônj aê ma gômôéc aê gamu kapi gamêij kêtû asageñja.” Saul gêjô enj awa gebe “Aê kêpô lêna tau ñanôgeñ. Lau Pilisti sêjac siñ gêdêij aê ma Anôtô gêbuc dêmôê aê ma gêjô aê aoc kêtiam atom. Enj kékêij propete seoc binj lasê me gêsuj mê teñ gêdêij aê atom. Tec aê kakalem aôm gebe ôsôm gêij, tanj jañgôm nañ, êndêij aê.” ¹⁶ Samuel kêsôm gebe “Apômtau kégaminj tau gêdêij aôm to kêtû nêm ñacjo su ma aôm kôtu kênac aê kêtû asageñja. ¹⁷ Apômtau gêgôm binj, tanj kasôm lasê kësa aê aoc nañ, ñanô kësa kêpi aôm. Enj kékac gôlinj kinña su anja aôm lêmam ma kékêij kêpi ñac wacbañ aômja Dawid. ¹⁸ Aôm tanjam waru gêdêij Apômtau awa atom ma gôgôm ênê têtac ñandañ gêdêij lau Amalek ñanô kësa atom, tec galoc Apômtau gêgôm gêij tonaj gêdêij aôm. ¹⁹ Ma Apômtau êkêij aôm taômgenj ôsêp lau Pilisti lemeñ atom, êkêij lau Israel samob sêwiñ. Ma êndêij eleñja aôm to latômi oc mëñamoa awiñ aê ma Apômtau oc êkêij Israelnêij siñwaga sêsêp lau Pilisti lemeñ amboac tonanjeñ.”

²⁰ Saul gêjô Samuelnê binj tonaj e nê katu kelen-dec ma enj gêu tau gêc nom. Enj ôliwalô gêjañja gebe

genj genj atom bêc samuc teñ to gêbêc samuc teñ.
 21 Go awê tau gêdêñ Saul gêja e gêlic eñ kêsabigenj
 gêc, tec kêsôm gêdêñ eñ gebe “Nêm sakinwagao aê
 kakêñ tañoc aômnêm biñ. Ma gajac môkêc tauc
 gebe janaña, tec kasô nêm biñ ñalabu. 22 Galoc
 ôkêñ tañam nêm sakinwagao aê. Ôlôc go jakêñ gêj
 taninjña ñagec êndêñ aôm ôniñ têkwam saki êsa gebe
 ôsêlêñ.” 23 Mago eñ gedec ma kêsôm gebe “Masi,
 aê janinj gêj atom.” Tec ênê sakinwaga jasêwinj awê
 tau ma sêkac eñ e kêkêñ taña nêñ biñ, go gêdi anja
 nom ménjêngôñ mê. 24 Awê tau kêkôc bulimakao
 ñalatu tanjenj teñ, tañ kêkô nê andu nañ, ma gêjac
 êndu ma kêsa. Go kêkôc polom matac ménkêgamuc
 ma kêpac polom ñalucgeñ 25 ménkêkêñ gêdêñ Saul
 to nê sakinwaga. Señ gêj su, go ac sêdi ma jasêc sêja
 gêdêñ gêbêc tonanj.

29:1–30:31 Lau Pilisti nêñ laumata siñwaganja
 sedec gebe Dawid tonê lau sêncac siñ êndêñ lau
 Israel sêwinj êsêac. Tec Dawid gêmu gêja malac
 Siklag ma kêtap sa gebe lau Amalek sêjac siñ gêdêñ
 malac tau su. Kêtu tonanjña eñ kêjanda êsêac e kêku
 êsêac tulu.

31

Saul to latui sêmac êndu

1 Lau Pilisti sêjac siñ gêdêñ lau Israel ma sêjam
 lau Israel êlinj-êlinj to sêjac taêsam êndu sêc lôc
 Gilboa. 2 Lau Pilisti sêjanda Saul to nê latui e sêjac
 Saul latui Jonatan agêc Abinadab ma Malkisua
 êndu. 3 Ma ñacjo sêgi Saul auc e lau talamňa sêpê
 eñ ña sôb. 4 Amboac tonanj eñ kêsôm gêdêñ ñac
 wakuc, tañ gêôc ênê laukasap nañ, gebe “Ômbuc

nêm siŋ sa ma ôŋguŋ aê êndu gebe lau samuc tonaj mêtjsênac aê êndu ma sêsu aê susu atom.” Mago ŋac tau gedec gebe eŋ kêtêc tau ŋanô. Go Saul kékôc tau nê siŋ ma gêu tau kêsêp. ⁵ Gêdêŋ taŋ nê ŋac-gêôc-ênê-laukasapwaga gêlic Saul gêmac êndu naŋ, eŋ tau jagêgun tau ma gêmac êndu gêwirj Saul. ⁶ Amboac tonaj Saul gêmac êndu to nê latui têlêac ma nê ŋac-gêôc-ênê-laukasapwaga to nê lau samob sêmac êndu gêdêŋ bêc tageŋ tonaj. ⁷ Lau Israel, taŋ sêŋgôŋ gaboaŋ Jesrel ŋamakeŋ to bu Jordan ŋagamêŋ oc kêpiŋa naŋ, sêlic Israelnêŋ siŋwaga sêc êliŋ-êliŋ ma sêjac Saul to latui êndu, tec êsêac sêwi nêŋ malac siŋ ma sêc su amboac tonajgen. Ma lau Pilisti mêtjsêŋgôŋ êsêacnêŋ malac tau.

⁸ Nagelenj lau Pilisti sebe sêjaŋgo ŋacmatê nêŋ gêŋ siŋja su ma têtap Saul to nê latui têlêac nêŋ ŋawêlêlaŋ sa sêc lôc Gilboa. ⁹ Êsêac dêdim Saul gêsutêkwa gêŋgic ma sêjaŋgo ênê laukasap su, go sêšakinj lau jaenj sêjac laoc Pilisti nêŋ gamêŋ samucgenj gebe sêšôm ŋawae ŋajam tonaj lasê êndêŋ nêŋ anôtôi to lau sêŋô. ¹⁰ Êsêac tetoc Saulnê laukasap gêc anôtôo jaba Astarot nê lôm dabuŋ ma sêjac ênê ŋawêlêlaŋ tôŋ genkaleŋ malac Betsan ŋatuŋbôm. ¹¹ Ma gêdêŋ lau Jabel-Gilead sêŋô binj, taŋ lau Pilisti sêgôm gêdêŋ Saul naŋ ŋawae ¹² êsêacnêŋ lau ŋaclai samob dêdi ma sêšêlêŋ gêdêŋ gêbêc jasékôc Saul to nê latui nêŋ ŋawêlêlaŋ su aŋga Betsan ŋatuŋbôm ma sêkôc sêmêŋ malac Jabel, go sêkêŋ ja geŋ. ¹³ Ma sêkôc êsêacnêŋ ŋatêkwa jasêsuŋ eŋ gêc ka kamem aŋga Jabel ŋalabu ma sêjam dabuŋ mo bêc 7.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New
Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb